

**Sprawozdanie z działalności
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bornem Sulinowie
za rok 2023**

Marzec 2024

Spis treści

Wstęp	4
1. Cele i zadania Ośrodka	7
2. Struktura organizacyjna	10
2.1. Schemat organizacyjny Ośrodka.....	10
2.2. Struktura zatrudnienia.....	13
2.3. Podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie umiejętności.....	15
3. Sekcja Pracy Socjalnej i Usług Pomocy Społecznej	18
3.1. Pomoc społeczna.....	18
3.2. Pomoc państwa w zakresie dożywiania.....	22
3.3. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych.....	24
3.4. Pomoc żywnościowa.....	25
3.5. Praca socjalna.....	25
4. Sekcja ds. usług opiekuńczych	27
4.1. Usługi opiekuńcze.....	27
4.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	28
4.3. Programy opiekuńcze realizowane na rzecz społeczności lokalnej.....	29
4.3.1. Program „Opieka 75+”.....	29
4.3.2. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023.....	30
4.3.3. Opieka wytchnieniowa – edycja 2023.....	31
4.3.4. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	32
5. Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego	33
5.1. Świadczenia rodzinne.....	34
5.2. Fundusz alimentacyjny.....	42
5.3. Świadczenia wychowawcze.....	45
6. Sekcja ds. dodatków mieszkaniowych	45
6.1. Dodatki mieszkaniowe.....	46
6.2. Dodatki energetyczne.....	48
6.3. Pomoc materialna o charakterze socjalnym - stypendia szkolne i zasiłki szkolne.....	48
6.4. Dodatek elektryczny.....	49
6.5. Refundacja podatku VAT.....	50

7. Inne działania	51
7.1. Działalność Klubu Senior+	51
7.2. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	54
7.3. Program Czyste Powietrze	56
7.4. Projekt „W rodzinie siła”	56
7.5. Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023 Moduł II – opaski bezpieczeństwa	57
8. Plan i wykonanie budżetu	58
9. Potrzeby w zakresie pomocy	89

Wstęp

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego (Gminy Borne Sulinowo) działającą w formie jednostki budżetowej. Ośrodek został utworzony przez Gminną Radę Narodową w Silnowie Uchwałą Nr XIII/50/90 z dnia 28 marca 1990 roku. Ośrodek realizuje zadania zlecone, zadania własne gminy i zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, jak przede wszystkim w zakresie pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działa na podstawie:

- uchwały Nr XIII/50/90 Gminnej Rady Narodowej w Silnowie z dnia 28 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych,
- statutu Ośrodka uchwalonego przez Radę Miejską w Bornem Sulinowie.

Misją Ośrodka jest wspieranie rodzin i osób poprzez świadczenie usług na wysokim poziomie, które spełniają potrzeby i oczekiwania klientów – mieszkańców gminy. Ośrodek realizuje zadania w sposób profesjonalny i z empatią. Kieruje się kodeksem etyki zawodowej i buduje wizerunek nowoczesnej i przyjaznej instytucji.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działalność zgodnie z kierunkami wytyczonymi przez Gminę Borne Sulinowo.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Ośrodek realizuje zadania zlecone i własne Gminy Borne Sulinowo przewidziane:

1. ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
3. ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
4. ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;

5. ustawą z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
6. ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
7. ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
8. ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
9. ustawą z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
10. ustawą z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
11. ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
12. ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne;
13. ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
14. ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa o wychowywaniu dzieci;
15. ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem";
16. ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
17. ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
18. uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;
19. uchwałą Nr 34 Rady Ministrów z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego "Senior+" na lata 2021-2025.

W 2023 roku Ośrodek realizował dodatkowe zadania wynikające m.in. z rządowej tarczy antyinflacyjnej oraz innych działań rządowych mających na celu wsparcie gospodarstw domowych w związku ze wzrostem cen nośników energii i ciepła, a także działania wspierające obywateli Ukrainy w związku ze zbrojną agresją Rosji na terytorium ich kraju. Zadania te wynikały z następujących aktów:

1. ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej – dodatek elektryczny;
2. ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu – refundacja podatku VAT;
3. ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych gminy oraz ze środków budżetu państwa. Duże znaczenie dla jego funkcjonowania i realizacji poszczególnych zadań, głównie opiekuńczych mają również środki finansowe pozyskiwane z programów współfinansowanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej i Fundusz Solidarnościowy.

W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie realizował szerokie spectrum działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Działalność Ośrodka skupiała się wokół trzech kluczowych obszarów:

1. realizacja statutowych zadań określonych w wyżej wymienionych ustawach,
2. podejmowanie inicjatyw w kierunku zmiany wizerunku pomocy społecznej,
3. promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców Gminy Borne Sulinowo.

Wszystkie zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Borne Sulinowo na lata 2017-2025 przyjętą Uchwałą Nr XXXII/333/2017 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 9 lutego 2017 r.

Rola pomocy społecznej na przestrzeni wielu lat uległa diametralnej zmianie. Nie jest to już tylko instytucja zajmująca się tylko i wyłącznie realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Od kilku już lat na pomoc społeczną nakłada się coraz więcej zadań w sferze socjalnej, czyniąc Ośrodek centrum usług społecznych, gdzie realizowane jest szerokie spektrum świadczeń socjalnych i opiekuńczych.

Podobnie jak w 2022 roku, tak i w 2023 roku, choć w mniejszym wymiarze, Ośrodek realizował zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy. Na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Ośrodek zajmował się przyznawaniem i wypłatą obywatelom Ukrainy jednorazowych świadczeń pieniężnych w wysokości 300 zł przeznaczonych na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Do zadań Ośrodka należało również podejmowanie czynności zmierzających do ustanowienia kuratora tymczasowego dla nieletnich obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP z dziadkami, z dalszymi krewnymi lub znajomymi ich rodziców. Obywatele Ukrainy, którzy przekroczyli granice RP w związku z działaniami

wojennymi na terytorium ich kraju mogli również korzystać ze świadczeń pomocy społecznej czy świadczeń rodzinnych.

Rok 2023 to dalszy okres wzrostu cen żywności, paliw, gazu, energii elektrycznej i nośników ciepła, na co niewątpliwie miała wpływ sytuacja panująca za naszą wschodnią granicą. Na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu od stycznia 2023 r. wprowadzono refundację podatku VAT dla gospodarstw domowych wykorzystujących jako główne źródło ogrzewania urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi.

Przyznawaniem i wypłatą refundacji podatku VAT dla mieszkańców gminy Borne Sulinowo zajmował się nasz Ośrodek – wnioski przyjmowane są w sposób ciągły.

W 2023 roku Ośrodek realizował również wypłaty dodatków elektrycznych, które na mocy ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej przysługiwały gospodarstwom domowym wykorzystującym energię elektryczną do zasilania źródeł ogrzewania.

Co istotne – warunkiem koniecznym do otrzymania każdego z wyżej wymienionych dodatków, tj. refundacji podatku VAT i dodatku elektrycznego jest dokonanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków (tzw. CEEB).

1. Cele i zadania Ośrodka

Celem działania Ośrodka jest wspieranie oraz wzmocnianie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych Gminy Borne Sulinowo poprzez pobudzanie ich potencjału i aktywności, a także ukierunkowywanie na rozwiązywanie problemów oraz rozwój.

Zadania Ośrodka obejmują w szczególności:

1. prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji oraz wypłatę zasiłków stałych, okresowych, celowych i specjalnych celowych;
2. kierowanie do domów pomocy społecznej, schronisk oraz opłacanie lub dofinansowanie opłat za pobyt;
3. zapewnienie pomocy w formie posiłku;

4. opłacanie składek emerytalnych, rentowych i zdrowotnych za osoby korzystające z pomocy i kwalifikowanie do ww. świadczeń;
5. potwierdzanie prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych;
6. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
7. świadczenie pracy socjalnej;
8. realizację programów i projektów wynikających z rozeznaczonych potrzeb społeczności lokalnej, w tym opiekuńczych;
9. pomoc osobom bezdomnym poprzez wszechstronną i wielopłaszczyznową pomoc w zakresie udzielenia schronienia, posiłku i zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych;
10. udzielanie pomocy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych bądź sytuacji kryzysowych;
11. wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w ramach systemu pieczy zastępczej;
12. organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
13. prowadzenie działań profilaktycznych oraz integrujących i aktywizujących mieszkańców;
14. rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
15. prowadzenie naboru do prac społecznie użytecznych;
16. przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i pielęgnacyjnych;
17. wypłacanie świadczeń wychowawczych (500+) - wypłaty realizowane do 31 maja 2022 r. - obecnie zadanie ogranicza się do postępowań związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego i współpracą w tym zakresie z wojewodą;
18. wypłaty jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
19. przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej dla uczniów w formie zasiłku szkolnego i stypendium szkolnego;
20. obsługę administracyjno-techniczną Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
21. przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych;

22. prowadzenie Klubu Senior+;
23. wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego dla osób fizycznych, które zamierzają złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu lub wojewódzkiego funduszu w ramach programu „Czyste powietrze”;
24. współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego;
25. realizację zadań i wytycznych zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Borne Sulinowo na lata 2017-2025 r. (uchwała nr XXXII/333/17 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 9 lutego 2017 r.);
26. realizację zadań i koordynację Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w Gminie Borne Sulinowo (uchwała Nr XXVII/376/2020 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 grudnia 2020 r.);
27. prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego;
28. przyznawanie i wypłacanie dodatków osłonowych, dodatków węglowych, dodatków dla gospodarstw domowych, dodatków dla podmiotów wrażliwych, dodatków elektrycznych;
29. przyznawanie i wypłacanie jednorazowych świadczeń pieniężnych dla obywateli Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 r. przekroczyli granice Rzeczypospolitej Polskiej (w związku ze zbrojną agresją Rosji na terytorium Ukrainy).

W roku 2023 Ośrodek realizował projekty i programy współfinansowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz Fundusz Przeciwdziałania COVID-19:

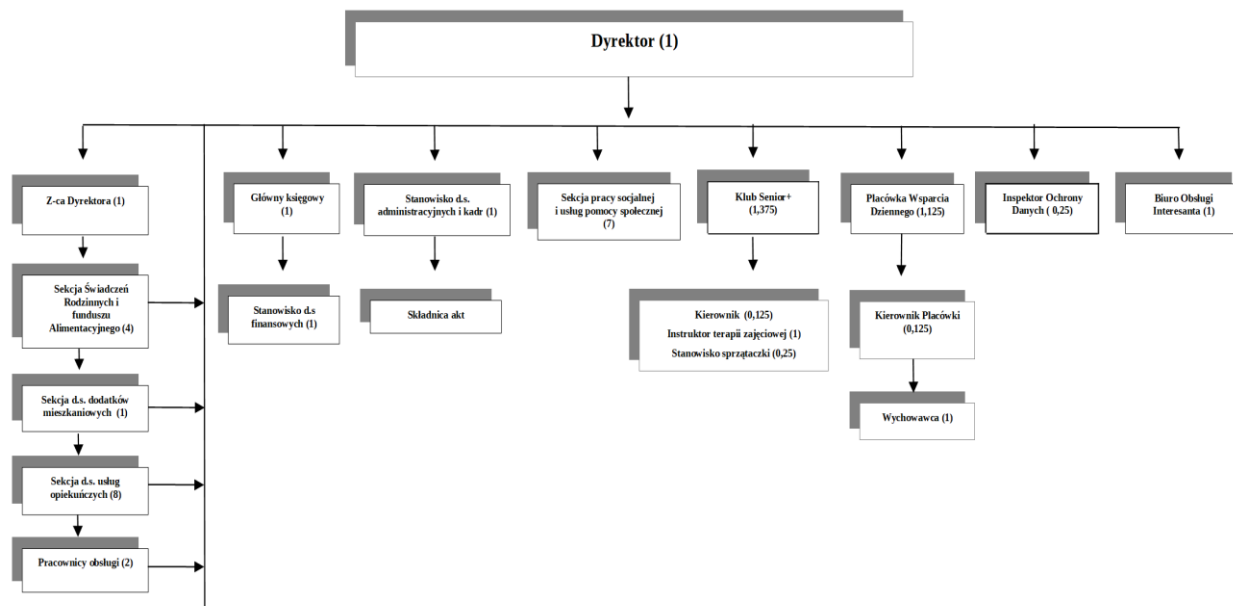
1. Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
2. Program „Opieka 75+”- edycja 2023
3. Program Wieloletni Senior+ na lata 2021-2025
4. Program asystent na rok 2023
5. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – podprogram 2021
6. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023
7. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023
8. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 rok Moduł II.

2. Struktura organizacyjna

W skład struktury organizacyjnej Ośrodka wchodzi:

- Dyrektor Ośrodka
- Zastępca Dyrektora Ośrodka
- Inspektor Ochrony Danych (IOD)
- Sekcja Pracy Socjalnej i Usług Pomocy Społecznej (SPS)
- Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego (SŚRiFA)
- Sekcja ds. dodatków mieszkaniowych (SDM)
- Sekcja ds. usług opiekuńczych (SUO)
- Główny Księgowy (GK)
- Stanowisko ds. administracyjnych i kadr (SAK)
- Klub Senior+ (KS)
- Pracownicy Obsługi
- Biuro Obsługi Interesanta (BOI)
- Placówka Wsparcia Dziennego (PWD)

2.1. Schemat organizacyjny Ośrodka

Dyrektor – kieruje pracą Ośrodka i reprezentuje go na zewnątrz. Jest zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników Ośrodka. Bezpośrednio podlegają mu:

- Zastępca Dyrektora Ośrodka,
- Inspektor Ochrony Danych,

- Główny księgowy,
- Sekcja Pracy Socjalnej i Usług Pomocy Społecznej
- Stanowisko d.s. administracyjnych i kadr
- Klub Senior+
- Biuro Obsługi Interesanta
- Placówka Wsparcia dziennego

Dyrektor kieruje pracą Ośrodka przy pomocy swojego Zastępcy i Głównego Księgowego. Kierują oni wyodrębnionymi w strukturze organizacyjnej komórkami organizacyjnymi i odpowiadają przed Dyrektorem za właściwą organizację pracy podległych komórek oraz za realizację przydzielonych zadań.

Inspektor Ochrony Danych – nadzoruje przestrzeganie stosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych w sposób odpowiedni do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną. Aktualnie Ośrodek realizuje to zadanie zlecając usługę firmie zewnętrznej.

Sekcja Pracy Socjalnej i Usług Pomocy Społecznej – podejmuje działania mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, podejmowanie wszechstronnych działań dla rozpoznania potrzeb oraz rozwiązywania problemów osób i rodzin potrzebujących pomocy. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym, jak również na rzecz zapobiegania pogorszenia się sytuacji tych osób. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywołanie zmiany sposobu funkcjonowania osób i rodzin oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przewyższania trudnych sytuacji życiowych. Udzielanie poradnictwa socjalnego dotyczącego problemów opiekuńczo wychowawczych, uzależnień i chorób psychicznych, bezrobocia, niepełnosprawności, wieku starczego i przemocy w rodzinie. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, prowadzenie pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez monitorowanie sytuacji dziecka, umożliwianie dostępu do konsultacji, terapii i mediacji, usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, udziału w grupach wsparcia, grupach samopomocowych czy punktów konsultacyjnych.

Sekcja Usług Opiekuńczych – ma za zadanie zaspokojenie codziennych potrzeb życiowych oraz zapewnienie niezbędnej opieki higienicznej i pielęgnacyjnej osobom chorym, starszym, niepełnosprawnym, wymagającym pomocy innych osób. Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego – zajmuje się realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w zakresie ustalania prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Prowadzi przyjmowanie i weryfikację wniosków oraz udzielanie informacji dotyczących warunków i zasad przyznawania świadczeń, prowadzenie postępowań dotyczących ustalenia prawa do świadczeń oraz postępowań wyjaśniających i sprawdzających w tych sprawach, opracowanie i wydruk decyzji w sprawie realizowanych świadczeń, prowadzenie postępowań wobec dłużników w zakresie określonym w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami alimentacyjnymi i odbieranie od nich oświadczeń majątkowych. Pracownicy sekcji opracowują również zaświadczenia o wysokości dochodu do programu „Czyste powietrze”.

Sekcja ds. Dodatków Mieszkaniowych – prowadzi realizację zadań wynikających z ustawy o dodatkach mieszkaniowych, i ustawy o systemie oświaty. Sekcja zajmuje się przyjmowaniem i weryfikacją wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego i energetycznego oraz udzielaniem informacji dotyczących warunków i zasad przyznawania dodatków, w tym przeprowadzanie wywiadów środowiskowych. Przyjmowanie i weryfikacja wniosków o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz udzielanie informacji dotyczących warunków i zasad przyznawania tej pomocy.

Główny Księgowy – prowadzi całokształt gospodarki finansowej Ośrodka. Zadania obejmują w szczególności: prowadzenie rachunkowości i ewidencji majątku Ośrodka, rozliczanie projektów i programów, przygotowywanie sprawozdań, okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów w celu porównania ze stanem wykazany w księgach rachunkowych, opracowywanie projektu planu dochodów i wydatków Ośrodka, bieżącą analizę realizacji budżetu oraz wnioskowanie niezbędnych zmian w budżecie.

Stanowisko ds. Administracyjnych i Kadr prowadzi wszelkie sprawy pracownicze, administracyjne i kancelaryjne oraz organizuje przestrzeń do pracy dla wszystkich komórek organizacyjnych Ośrodka. Zadania obejmują w szczególności: prowadzenie dokumentacji pracowniczej oraz dokumentacji w zakresie zawierania umów cywilno-prawnych, administrowanie i gospodarowanie środkami funduszu świadczeń socjalnych, obsługę bhp, opracowywanie projektów aktów prawnych, sporządzanie pełnomocnictw i upoważnień, zamówienia publiczne, zarządzanie stroną internetową oraz administrowanie Biuletynem Informacji Publicznej.

Klub Senior+ - jest miejscem aktywizacji, edukacji, integracji i wypoczynku seniorów z całej gminy, nieaktywnych zawodowo. Umożliwia korzystanie seniorom z szerokiej i kompleksowej oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym z oferty prozdrowotnej, z zakresu aktywności ruchowej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.

Biuro Obsługi Interesanta – prowadzi bieżącą obsługę administracyjno-biurową Ośrodka. Zadania obejmują w szczególności: zapewnienie właściwego obiegu korespondencji oraz przepływu informacji, kierowanie klientów oraz osób zainteresowanych do właściwych rzeczowo i miejscowo komórek organizacyjnych MGOPS, obsługę poczty EPUAP, prowadzenie rejestru składników majątku Ośrodka, prowadzenie rejestru zaświadczeń.

Placówka Wsparcia Dziennego – zapewnia rozwój umysłowy dziecka. – m.in. edukacja i aktywizacja, wspieranie dzieci w nauce; rozwój społeczno-moralny dziecka – m.in. kształtowanie właściwych postaw społecznych, integracja dzieci i młodzieży i rozwój kulturalny, fizyczny i zdrowotny dzieci – m.in. propagowanie zdrowego stylu życia. Odgrywa ważną rolę w zakresie wspierania rodziny, pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zadania placówki obejmują również współpracę z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi, prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci.

2.2. Struktura zatrudnienia

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w Ośrodku zatrudnionych było 28 osób, w tym 1 osoba przyjęta do pracy w celu zapewnienia zastępstwa podczas usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

Ośrodek zatrudnia 5 pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców. Gminę Borne Sulinowo zamieszkuje 8996 mieszkańców (pobyt stały i czasowy), można więc stwierdzić, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka jest zgodny z ustawą.

Ponadto zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie zatrudniał 2 asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Jeden z asystentów był zatrudniony do 30.06.2023 r. w ramach projektu pn. „W RODZINIE SIŁA!” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Działania 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020.

Strukturę zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2023 r. przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Struktura zatrudnienia

Komórka organizacyjna/samodzielne stanowisko pracy	2022	2023
Dyrektor Ośrodka	1	1
Z-ca Dyrektora Ośrodka	1	1
Inspektor Ochrony Danych	1	1
Klub Senior+	2	2
Stanowisko ds. administracyjnych i kadr	1	1
Główny księgowy/księgowość	2	2
Sekcja ds. dodatków mieszkaniowych	1	1
Sekcja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	3	2
Sekcja ds. usług opiekuńczych	9	7
Sekcja pracy socjalnej i usług pomocy społecznej	7	7
Pracownicy Obsługi	2	2
Biuro Obsługi Interesanta	1	1
Placówka Wsparcia Dziennego	2	1

Poza zadaniami objętymi zakresem czynności pracownicy Ośrodka pracują w Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie, Komisji Mieszkaniowej, współpracują z funkcjonującymi na terenie gminy instytucjami, organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami i związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami prawnymi i fizycznymi w celu realizacji powierzonych zadań.

Zatrudnienie w ramach umów cywilnoprawnych

W 2023 roku MGOPS zatrudniał na umowę zlecenie 21 osób w związku ze:

1. Świadczeniem usług opiekuńczych – 4 osoby,
2. Świadczeniem usług muzykoterapii w Klubie Senior + - 1 osobę,
3. Świadczenie usług Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w ramach programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023 - 9 osób,
4. Świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach programu „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2023 – 4 osoby,
5. Świadczenie usług z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – 1 osoba,
6. Świadczenie usług animatora lokalnego w ramach projektu „W rodzinie siła” – 2 osoby.

Wsparcie pracowników OPS przez podmioty zewnętrzne

Jakość i efektywność pracy Ośrodka wspierana była przez podmioty zewnętrzne. Pracownicy systematycznie korzystali z usług prawnika. Usługi prawne świadczone były przez radcę prawnego, zatrudnionego na potrzeby Ośrodka. Usługi prawne obejmowały w szczególności analizowanie treści umów, decyzji administracyjnych i innych dokumentów pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, pomoc prawną, konsultacje w zakresie prawa pracy, pomoc przy tworzeniu projektów uchwał, zarządzeń, regulaminów. Wsparcie informatyczne zapewnia również podmiot zewnętrzny.

2.3. Podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie umiejętności

Polityka kadrowa realizowana przez Ośrodek opiera się na racjonalizacji i organizacji pracy, co skutkuje zatrudnieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym. Kwalifikacje pracownika to zarówno zdobyte wykształcenie, poparte posiadanymi dyplomami, jak również szereg umiejętności, uzyskanych w trakcie pracy zawodowej. Rosnące wymagania w zakresie posiadanych kwalifikacji, którymi powinni charakteryzować się zarówno pracownicy socjalni, jak i pozostali pracownicy Ośrodka, znajdują swój wyraz w poziomie

wykształcenia kadry Ośrodka – wykształcenie wyższe posiada 20 pracowników z 28, co stanowi 71,42 % kadry Ośrodka. Strukturę wykształcenia przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Struktura wykształcenia

Poziom wykształcenia	Liczba osób
Wyższe mgr	12
Wyższe	8
Średnie	5
Pozostałe	3
Razem	28

Studia podyplomowe i inne formy doskonalenia	Liczba osób
Organizacja pomocy społecznej	6
Specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownik socjalny	1
Specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownik socjalny	3
Studia podyplomowe	
• w zakresie zarządzania bezpieczeństwem firmy	1
• w zakresie finansów i rachunkowości budżetowej	1
• w zakresie przygotowania pedagogicznego	1
• w zakresie języka polskiego w szkole	1
Kurs w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy i uzyskaniu tytułu ratownika	2

Specyfika problemów występujących w lokalnym środowisku powoduje, iż świadczenie pracy socjalnej wymaga coraz większej specjalizacji i profesjonalizacji usług. Ustawa o pomocy społecznej ustala dwa stopnie specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej:

- 1) I stopień specjalizacji, mający na celu uzupełnienie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych,
- 2) II stopień specjalizacji, mający na celu pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracy z wybranymi grupami osób korzystających z pomocy społecznej.

Specjalizację zawodową z zakresu pracy socjalnej posiada 2 pracowników socjalnych i jest to specjalizacja II stopnia.

Proces zmian w Ośrodku oraz konieczność podwyższania kompetencji zawodowych oblige pracowników do uczestniczenia w licznych przedsięwzięciach edukacyjnych (szkolenia, wizyty studyjne, seminaria, spotkania informacyjne i konferencje).

Zestawienie szkoleń odbytych w 2023 r. przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Szkolenia pracowników

L.p	Organizator szkolenia/konferencji	Data szkolenia	Tematyka szkolenia/konferencji	Ilość osób
1.	Wojewoda Zachodniopomorski	16-17.01.2023	Warsztaty szkoleniowe w zakresie zarządzania kryzysowego oraz pomocy społecznej w JST	1
2.	Qużnia umiejętności	20.01.2023	Rola i zadania asystenta rodziny w obszarze zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i reintegracji rodziny. Współpraca multiprofesjonalna	6
3.	ROPS Szczecin	27.01.2023	Mediacje jako alternatywna forma rozwiązania konfliktów w rodzinie	2
4.	ROPS Szczecin	30-31.01.2023	Mediacje jako forma radzenia sobie z konfliktem między pracownikiem a klientem	2
5.	ROPS Szczecin	9-10.03.2023	Zadania sądów, kuratorów, organów państwowych i jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	1
6.	Inwencja szkolenia i doradztwo Maria Włosek	16.03.2023	Organizacja i przyznawanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2023 r. oraz planowane zmiany ustawowe. Wybrane aspekty objęcia pomocą osób z zaburzeniami psychicznymi	1
7.	ROPS Szczecin	16-17.03.2023	Usprawnianie współpracy instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny (m.in. policja, oświata, zdrowie), celem wypracowania jednolitych schematów postępowania w danych sytuacjach	2
8.	OTI Kraków	23.03.2023	Prawo pracy w Ośrodku Pomocy Społecznej-rewolucyjne zmiany w 2023	1
9.	ROPS Szczecin	23-24.03.2023	Wczesne wykrywanie/rozpoznawanie syndromów dziecka krzywdzonego. Dziecko jako ofiara przemocy diagnoza i forma pomocy	3
10.	ROPS Szczecin	27-28.03.2023	Zarządzanie motywacją pracownika, ocena pracownika, rozwiązywanie konfliktów w zespole, efektywna rola i zadania kadry kierowniczej	1
11.	Profilaktyka Kier	30.03.2023	Nowe zespoły interdyscyplinarne – zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	1
12.	OTI Kraków	8.05.2023	Dokumentacja pracownicza od A do Z w OPS po zmianach Kodeksu Pracy w 2023	1
13.	PWG Progress	16.05.2023	Bezpieczeństwo pracownika socjalnego –	1

			praca z trudnym klientem	
14.	Firma usługowa Paweł Koszel	18.05.2023	Szkolenie z zakresu Pierwszej Pomocy Przedmedycznej	5
15.	Starostwo Powiatowe Szczecinek	05.06.2023	Konferencja „Partnerstwo-Dialog-Działanie lokalna współpraca międzysektorowa na rzecz wsparcia dziecka, ucznia i rodziny	1
16.	OTI Kraków	20.06.2023	Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany	1
17.	ZETO Koszalin	29.06.2023	e-Kancelaria, e-Doręczenia, EZD, CRU	2
18.	Process Team	03.07.2023	Szkolenie z zakresu obsługi systemu ZONE	1
19.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	08.08.2023	Szkolenie z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	2
20.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	29.08.2023	Szkolenie podsumowujące z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	1
21.	Process Team	06.10.2023	Szkolenie z zakresu obsługi systemu ZONE	1
22.	Ośrodek szkoleniowy Wydawnictwa Taxpress	16.10.2023	e-Doręczenia – nowe zasady doręczania pism oraz wnoszenia podań	3
23.	ZETO Koszalin	19.10.2023	e-Kancelaria, e-Doręczenia	2
24.	Stowarzyszenie Wspierania Aktywności BONA FIDES	10.10.2023	Konferencja „Standardy pomocy interdyscyplinarnej świadczonej osobom pokrzywdzonym przestępstwem	6
25.	Instytut szkoleń Impuls	27.10.2023	Współpraca asystenta rodziny pracownika socjalnego – koordynatora pieczy zastępczej	1
26.	ROPS Szczecin	wrzesień/październik	Cykl szkoleń z zakresu organizacji społeczności lokalnej	1
27.	ROPS Szczecin	wrzesień/październik	Cykl szkoleń z zakresu opracowania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych	1
28.	ROPS Szczecin	Wrzesień/październik	Cykl szkoleń z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych	1
29.	J.G. Training	05.12.2023	Obsługa klienta z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami- szkolenie dla instytucji publicznych	1

3. Sekcja Pracy Socjalnej i Usług Pomocy Społecznej

3.1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ponadto pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. oraz

podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna udzielana jest osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 11) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 12) alkoholizmu lub narkomanii,
- 13) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Świadczenia przyznawane są po wnikliwej analizie każdego zgłoszonego przypadku, na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego. Pomoc udzielana jest w formie pieniężnej i niepieniężnej – w naturze, usługach i pracy socjalnej. Świadczenia mają charakter stały, okresowy lub jednorazowy. W zakresie pracy socjalnej rola pracowników koncentruje się na działaniach informacyjnych i doradczych, aktywizujących ukierunkowanych na zmianę sytuacji w jakiej znalazła się osoba zgłaszająca.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r., poz. 1296), prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał:

- 1) **776,00 zł** – dla osoby samotnie gospodarującej,
- 2) **600,00 zł** – dla osoby w rodzinie.

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosiła 719,00 zł.

Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2022-2023 zawiera tabela nr 4.

Tabela 4. Powody przyznania pomocy

L.p.	Powody przyznania pomocy	Rok 2022			Rok 2023		
		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		ogółem	w tym na wsi		ogółem	w tym na wsi	
1.	ubóstwo	189	89	488	187	99	468
2.	sieroctwo	1	0	7	1	0	2
3.	bezdomność	11	8	13	10	8	11
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	47	20	261	50	27	246
	w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	43	18	246	49	26	243
5.	bezrobocie	134	64	380	135	76	338
6.	niepełnosprawność	92	33	147	93	36	163
7.	długotrwała lub ciężka choroba	187	66	301	192	76	338
8.	bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:	43	14	175	54	18	213
	rodziny niepełne	31	12	109	36	11	130
	rodziny wielodzietne	16	4	91	17	3	103
9.	przemoc domowa	0	0	0	0	0	0
10.	alkoholizm	23	12	34	25	15	35
11.	narkomania	2	1	2	2	2	3
12.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;	4	0	13	5	2	10
13.	zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa;	1	1	3	1	0	2
14.	klęska żywiołowa lub ekologiczna	4	4	16	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie sprawozdania półrocznego i rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za okres I-XII 2022 i 2023 (MPiPS-03).

Zdanych zawartych w powyżej tabeli wynika, że dominującymi powodami przyznania pomocy ze świadczeń pomocy społecznej niezmiennie pozostaje bezrobocie oraz długotrwała i ciężka choroba.

Liczbę rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka w latach 2022 – 2023 ze względu na powód trudnej sytuacji życiowej z uwzględnieniem procentowego udziału w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy zawiera tabela 5.

Tabela 5. Liczba rodzin korzystających z pomocy ze względu na powód sytuacji życiowej

Lp	Wyszczególnienie	2022	%	2023	%
1.	Ubóstwo	189	67,26	187	61,31
2.	Sieroctwo	1	0,36	1	0,33
3.	Bezdomność	11	3,92	10	3,28
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	47	16,73	50	16,39
	w tym: wielodzietność	43	15,31	49	16,07
5.	Bezrobocie	134	47,69	135	44,26
6.	Niepełnosprawność	92	32,74	93	30,49
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	187	66,55	192	62,95
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;	43	15,31	54	17,71
9.	Przemoc w rodzinie	0	0	0	0
10.	Alkoholizm	23	8,19	25	8,20
11.	Narkomania	2	0,72	2	0
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	1,43	5	1,63
	zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;	1	0,36	1	0,33
13.	Klęska żywiołowa lub ekologiczna	4	1,43	0	0

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie sprawozdania półrocznego i rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za okres I-XII 2022 i 2023 (MpiPS-03).

W 2023 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka uległa nieznacznemu zwiększeniu. Z pomocy społecznej w 2022 roku skorzystało łącznie 281 rodzin, a w 2023 roku było to 305 rodzin. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2023 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
		ogółem	w tym na wsi	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych OGÓŁEM	407	278	125	642
w tym: świadczenia pieniężne	187	180	97	437
świadczenia niepieniężne	227	154	56	436
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	10	9	1	11
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	407	272	124	634
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem	x	115	56	243
w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	27	8	54
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba kontraktów socjalnych		Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	
	18		18	

Źródło: Opracowanie własne.

W 2023 roku:

- przeprowadzono 983 wywiady środowiskowe,
- sporządzono 629 list wypłat,
- wydano 1364 decyzji, w tym 116 decyzji odmownych.

3.2. Pomoc państwa w zakresie dożywiania

W 2023 roku Ośrodek realizował rządowy program ustanowiony Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023, który przewiduje udzielanie wsparcia w zakresie dożywiania osobom spełniającym kryterium w wysokości 200 % kryterium, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z wytycznymi w zakresie realizacji przedmiotowej uchwały, uwzględniając zapisy art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, gmina udzielała wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotne dla stosowania podwyższonego

kryterium dochodowego (wcześniej było to 150 % kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń pomocy społecznej) było przyjęcie przez Radę Miejską stosownej uchwały.

W celu uzyskania dofinansowania z budżetu państwa na realizację programu dożywiania podjęta została przez Radę Miejską uchwała LIII/849/2023 z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 oraz uchwała Nr LIII/850/2023 z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

Pomocą w formie świadczenia niepieniężnego w postaci posiłku w 2023 roku objętych zostało 156 dzieci i młodzieży (dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – 44, uczniowie do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 112) oraz 4 osoby dorosłe (osoby chore, niepełnosprawne, w podeszłym wieku, bezdomne).

Świadczenie pieniężne na zakup żywności w ramach programu przyznano 134 osobom. Koszt jednego świadczenia pieniężnego na zakup żywności wynosił 258,27 zł.

W roku 2023 Ośrodek realizował program osłonowy w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej nr III/40/2018 w dniu 20 grudnia 2018 r. Program ten przewiduje wsparcie, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach, będzie obejmowało ucznia lub dziecko, które wyraża chęć zjedzenia posiłku a odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola poinformuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Przy czym liczba dzieci i uczniów, którym ma być udzielona pomoc na powyższych zasadach, nie może przekroczyć 20 % liczby uczniów dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym. Warunkiem przyznania takiej pomocy, bez wydania decyzji administracyjnej przyznającej posiłek oraz bez przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, było przyjęcie przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, co Rada Miejska w Bornem Sulinowie uczyniła przyjmując stosowną uchwałę. W ramach programu osłonowego objęto 23 dzieci wsparciem w postaci posiłków na kwotę 9.486,00 zł.

Informacje na temat liczby osób korzystających z programu z podziałem na rodzaj świadczenia zawiera tabela nr 7.

Tabela 7. Liczba osób korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób
1.	Pokrycie kosztów posiłków dla dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	44
2.	Pokrycie kosztów posiłków dla uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	112
3.	Pokrycie kosztów posiłków dla osób dorosłych	4
4.	Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności	134
5.	Pomoc w formie posiłku w ramach programu osłonowego (przyznawana bezdecyzyjnie i bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego)	23

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z założeniami, program jest współfinansowany przez gminę i państwo w proporcjach odpowiednio 40 % i 60 %. Na realizację działań przewidzianych programem gmina mogła otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosił nie mniej niż 40 % przewidzianych kosztów realizacji zadania.

W roku sprawozdawczym, za pośrednictwem Burmistrza Bornego Sulinowa, Ośrodek złożył wnioski do wojewody o wyrażenie zgody na zmniejszenie udziału procentowego środków własnych gminy przeznaczonych na realizację programu. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie, a dotacja kształtowała się w następujący sposób: budżet państwa – 80 %, budżet gminy – 20 %. Łączny koszt Programu wynosił 260.000,00 zł (dotacja celowa – 208.000,00 zł, środki własne gminy - 52.000,00 zł).

3.3. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, poprzez potwierdzanie świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniających odpowiednie kryterium dochodowe, prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na okres 90 dni.

W 2023 roku, w ramach tego zadania, wydano 14 decyzji administracyjnych.

3.4. Pomoc żywnościowa

Tutejszy Ośrodek w imieniu Gminy Borne Sulinowo prowadzi dystrybucję artykułów żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (2014-2020 - podprogram 2021).

W roku 2023 pozyskaliśmy z **Banku Żywności** za pośrednictwem Szczecineckiej Fundacji na rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych pomoc żywnościową wynoszącą 6.742,04 kg żywności, z której skorzystało 567 osób.

3.5. Praca socjalna

Praca socjalna świadczona była na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, jak również na rzecz zapobiegania pogorszeniu się ich sytuacji. Celem pracy socjalnej było umożliwienie, wspieranie lub wywołanie zmiany sposobu funkcjonowania osób i rodzin oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych.

Zadania realizowane przez pracowników socjalnych polegały w szczególności na:

- udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych,
- pomocy w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy, współpracy i współdziałaniu z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania trudności w prawidłowym funkcjonowaniu osób i rodzin, w szczególności łagodzenie skutków ubóstwa,
- współdziałaniu z grupami i społecznościami lokalnymi, mającemu na celu rozwijanie w nich zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów, w szczególności poprzez pracę socjalną ze społecznością lokalną,
- pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji wychowawczej przez prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- prowadzeniu działań interwencyjnych,
- kierowanie osób do prac społecznie użytecznych,

- podejmowaniu działań ukierunkowanych na profilaktykę, aktywizację, integrację, wolontariat.

Praca socjalna podejmowana jest według etapów metodycznego postępowania:

1. Diagnoza i ocena.
2. Wyznaczanie celów działania.
3. Opracowanie planu działania i budowanie indywidualnego pakietu usług.
4. Realizacja planu działania.
5. Systematyczna ewaluacja.
6. Ewaluacja końcowa.

Praca socjalna zawsze przebiega według powyższych etapów jednak mogły one różnić się pod względem czasu realizacji, zakresu gromadzonych informacji, rodzaju i intensywności podejmowanych działań, zakresu prowadzonej dokumentacji. Różnice wynikają w głównej mierze z cech indywidualnych osób lub rodzin, z którymi prowadzona była praca socjalna oraz charakteru sytuacji problemowe, ale zawsze zgodnie z zasadą podmiotowości i godności.

Główne problemy zgłaszane przez osoby lub rodziny to:

- zły stan zdrowia, w tym choroba psychiczna, demencja, zaburzenia zachowania, samotność, brak stałej opieki,
- niepełnosprawność, w tym problem z uzyskaniem stopnia niepełnosprawności,
- brak stałego źródła dochodu, brak zatrudnienia,
- słaba kondycja psychiczna,
- problemy z prowadzeniem gospodarstwa domowego i załatwianiem spraw urzędowych,
- brak umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, problemy z rozpoznawaniem potrzeb dzieci,
- procedura umieszczania w DPS bez zgody na postanowienie sądu,
- konflikty rodzinne i sąsiedzkie,
- alkoholizm, bezdomność, przemoc.

Osiągane rezultaty:

- uzyskanie stopnia niepełnosprawności, świadczeń pielęgnacyjnych lub praw do świadczeń emerytalno-rentowych,
- poprawa kondycji psychicznej poprzez uzyskanie wsparcia psychologicznego i prawnego, wznowienie i kontynuacja leczenia psychiatrycznego czy odwykowego,

- poprawa stanu zdrowia poprzez podjęcie leczenia szpitalnego, specjalistycznego i rehabilitacji, konsultacje lekarskie (w tym wizyty domowe lekarza i pielęgniarki środowiskowej),
- uzyskanie postanowienia sądu o umieszczeniu w DPS,
- umieszczenie na oddziale opieki długoterminowej,
- uzyskanie zatrudnienia,
- współpraca z asystentem rodziny,
- współpraca z pedagogami szkolnymi i kuratorami sądowymi czy społecznymi,
- współpraca z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Sekcja ds. usług opiekuńczych

4.1. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniem własnym gminy.

Obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości podtrzymanie kontaktu z otoczeniem.

Pomoc w postaci usług opiekuńczych przyznano osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub długotrwałą i ciężką chorobę wymagały wsparcia osób innych. W grupie tej znajdowały się zarówno osoby samotne, jak i osoby posiadające rodzinę (niemożność zabezpieczenia adekwatnego do potrzeb wsparcia osoby chorej). W zależności od potrzeb wymiar godzin pracy wynosił w środowisku od 2 godzin tygodniowo do 10 godzin tygodniowo. Usługi świadczone były w dni robocze.

W roku 2023 z tej formy pomocy skorzystały 62 osoby, wypracowano 7839 godzin usług. Całkowity koszt jednej godziny usług opiekuńczych wynosił 21,10 zł w okresie od 01.01.2023 r. do 28.02.2023 r. oraz 23,90 zł w okresie od 01.03.2023 r. do 31.12.2023 r.

Koszt 1 godziny usług reguluje uchwała Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie Nr XXIV/250/2016 z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Ustalona została jako równowartość 1,5% najniższej emerytury ogłoszonej

w formie komunikatu Prezesa ZUS w Monitorze Polskim, w zaokrągleniu do dziesięciu groszy w górę.

Usługi opiekuńcze świadczone były przez 7 opiekunek w ramach umowy o pracę oraz 4 opiekunów w ramach umów cywilnoprawnych.

4.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym.

Polegają na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza: kształtowaniu umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowaniu do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzeniu treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieraniu, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych, w szczególności takich jak:

1. samoobsługa, zwłaszcza wykonywanie czynności gospodarczych i porządkowych, w tym umiejętność utrzymania i prowadzenia domu,
2. dbałość o higienę i wygląd,
3. utrzymywanie kontaktów z domownikami, rówieśnikami, w miejscu nauki i pracy oraz ze społecznością lokalną,
4. wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego,
5. korzystanie z usług różnych instytucji.

Wyżej wymienioną formą pomocy objęto 10 osób. Łączna liczba godzin przepracowanych w 2023 roku wyniosła – 1340 (o 230 godzin mniej niż w 2022 roku).

W okresie sprawozdawczym SUO dla osób dorosłych świadczone były przez 1 osobę w ramach umowy o pracę.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 12/2022 Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie z dnia 1 marca 2022 roku cena jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w okresie 01.04.2022 r. - 31.03.2023 r. wynosiła 35,57 zł. Od 01.04.2023 r. cena jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosi 43,05 zł (Zarządzenie nr 8/2023 z dnia 29 marca 2023 roku).

4.3. Programy opiekuńcze realizowane na rzecz społeczności lokalnej

4.3.1. Program „Opieka 75+”

W ramach zwiększenia dostępności usług opiekuńczych dla osób samotnych, w wieku 75 lat i więcej, w roku sprawozdawczym gmina przystąpiła do programu „OPIEKA 75+”.

Strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej.

W ramach programu wsparcia finansowego dla gmin, na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, gminom udzielana jest dotacja, przy czym wysokość dotacji celowej z budżetu państwa nie może przekroczyć 60% kosztów realizacji zadania. Kosztem realizacji zadania jest wydatek, jaki ponosi Gmina w związku ze świadczeniem usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych osobom w wieku 75 lat i więcej, które mieszczą się w zakresie przedmiotowym programu, a które są świadczone przez **osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę** (dotyczy gmin, które przedmiotowe usługi świadczą przez osoby zatrudnione w gminie, ośrodku pomocy społecznej lub w innej gminnej jednostce organizacyjnej).

Zgodnie z założeniami przyjętymi dla programu „Opieka 75+” na rok 2023, koszt realizacji zadania wylicza się poprzez pomnożenie całkowitej liczby godzin np. usług opiekuńczych przyznanej decyzją administracyjną osobie w wieku 75 lat i więcej na rok 2023 przez koszt 1 godziny usług opiekuńczych określony w Uchwale Rady Miejskiej.

Zakres przedmiotowy programu obejmuje:

1. dofinansowanie do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu i będą kontynuowane w roku 2023;
2. dofinansowanie do usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym w roku 2022 te usługi nie były świadczone (osoby nowe);
3. dofinansowanie do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Program rekomenduje niepobieranie odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone dla osób w wieku 75 lat i więcej, których dochód nie przekracza 250 % obowiązującego od 1 stycznia 2022 r. kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

W ramach programu otrzymano dotację celową z budżetu państwa w wysokości 64.702,00 zł, (wykorzystano dotację w wysokości 63.122,43 zł, tj. w 97,56 %). Wkład własny gminy wyniósł 42.801,62 zł, tj. 40% całkowitego kosztu realizacji zadania,

Środki finansowe przeznaczono na zwiększenie liczby godzin usług opiekuńczych u osób, które już korzystały z takich usług, a także dofinansowano usługi opiekuńcze dla osób, które ich nie otrzymywały wcześniej (nowe środowiska). Pomocą w formie usług dofinansowanych w ramach Programu 75+ objęto 40 osób, a liczba świadczonych usług wynosiła 4519,50 godzin.

4.3.2. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023

Celem programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” było wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób z niepełnosprawnością, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne. Istotnym założeniem działań było ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie uczestników do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia. Osoby niepełnosprawne miały również możliwość skorzystania z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych aktywności. W ten sposób zostały podjęte działania mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji czy wykluczeniu społecznemu. Osoby, korzystające z możliwości jakie dawał program, włączały się chętniej w życie lokalnej społeczności np.: poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych.

W 2023 roku Gmina Borne Sulinowo po raz kolejny przystąpiła do realizacji programu, który finansowany był ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego. W roku 2023 pomocą w formie asystentury objęto 25 osób niepełnosprawnych, usługa asystentury świadczona była przez 9 asystentów. W trakcie realizacji przedmiotowego programu występowały niezależne od realizatora czynniki związane ze zgonami osób niepełnosprawnych, rezygnacjami z usługi asystenckiej, pobytami osób niepełnosprawnych na turnusach rehabilitacyjnych. Sytuacje te nie pozwoliły na wypracowanie założonej liczby godzin, pomimo ciągłego uzupełniania Programu o osoby niepełnosprawne. Rekrutacja do Programu

prowadzona była przez cały rok. Łączna liczba świadczonych godzin asystencji wyniosła 8560,50 godzin.

Łączna kwota środków z Funduszu Solidarnościowego otrzymana na realizację Programu wynosiła 386.930,88 zł. Wydatkowano na realizację programu kwotę w wysokości 361.983,29 zł (93,55 %).

Zainteresowanie Programem jest duże i jest on pozytywnie oceniany przez samych usługobiorców, ich rodziny, jak i społeczność lokalną.

4.3.3. Opieka wytchnieniowa – edycja 2023

Pobyt dzienny w miejscu zamieszkania

Gmina Borne Sulinowo w roku 2023 przystąpiła po raz kolejny do realizacji Programu „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2023 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem realizowanego Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności poprzez możliwość udzielenia im doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Program miał zapewniać opiekunom/członkom rodzin czasowe odciążenie od codziennych obowiązków, łączących się ze sprawowaniem opieki, a także zapewnić czas na odpoczynek i regenerację sił. Taka forma opieki obejmowała m.in. pomoc w dokonywaniu niezbędnych zakupów oraz przy przygotowaniu lub dostarczeniu posiłków, w spożywaniu posiłków lub karmieniu, w sprzątanii mieszkania, w załatwianiu spraw urzędowych i regulowaniu opłat domowych, przy ubieraniu się, przemieszczaniu się, pielęgnacji zaleconej przez lekarza, jak również wsparciu przy wszelkich czynnościach pomagających w zagospodarowaniu w aktywny sposób czas wolny.

Maksymalna liczba bezpłatnych godzin opieki dla jednej osoby w ciągu roku wynosiła 240. Usługi były realizowane od miesiąca lutego do miesiąca grudnia 2023 r.

W ramach przedmiotowego Programu zasadniczo zrealizowano zaplanowaną, zgodną ze złożonym wnioskiem liczbę godzin usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego – z zaplanowanych 1200 godzin zrealizowano 1199,50 godzin. Pomocą w formie opieki wytchnieniowej objęto łącznie 7 osób - 1 dziecko i 6 osób dorosłych.

Łączna kwota środków z Funduszu Solidarnościowego otrzymana na realizację Programu w zakresie świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego wynosiła 48.666,24 zł. Na realizację programu z zakresie tej formy opieki wydatkowano dotację w 100 %.

Pobyt całodobowy

Opiekunowie osób niepełnosprawnych mogli w ramach Programu skorzystać z usługi opieki całodobowej. Wykonawcą usługi opieki wytchnieniowej całodobowej był w 2023 roku - Dom Senioralny w Bornem Sulinowie. Rekrutacja do programu trwała przez cały rok. Pracownicy socjalny informowali rodziny osób niepełnosprawnych o możliwości skorzystania z pomocy w opiece nad członkiem rodziny. Współpracowaliśmy w tym zakresie z pielęgniarkami środowiskowymi.

Mając na względzie doświadczenie z roku poprzedniego oraz środki, jakie uzyskano na realizację Programu, usługę całodobowej opieki zaplanowano dla 3 osób i 3 osoby skorzystały z 14-dniowego pobytu w placówce.

Na realizację zadania w tej formie otrzymano środki w wysokości 9.124,92 zł, wydatkowano kwotę 7.318,92 zł – wykorzystanie na poziomie 80,21 %. Niewykorzystana kwota została zgodnie z umową zwrócona na rachunek Wojewody.

Wspomnieć należy, że fakt, iż nie wykorzystano pełnej kwoty przewidzianej na opłacanie usługi wynikał z ustalenia korzystniejszej stawki na usługę niż prognozowana. Z racji braku szerszego zainteresowania i związaniem planem wydatków, w trakcie roku nie zwiększano liczby osób.

4.3.4. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do zadań własnych gminy, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego;
3. praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
4. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;

5. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
6. współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
8. sporządzanie sprawozdań z zakresu wspierania rodziny;
9. realizacja zadań wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.

Szczegółowy opis realizacji poszczególnych działań zawarto w sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2023.

5. Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego

Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego realizuje zadania zlecone związane z przyznawaniem i wypłacaniem:

1. świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych – zadanie realizowane jest pod 1 maja 2004 roku,
2. świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – zadanie realizowane jest od 1 października 2008 roku,
3. świadczeń wychowawczych zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – zadanie realizowane jest w zakresie wypłat świadczeń przyznanych przez wojewodę za okresy przed 1 stycznia 2022 roku w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
4. jednorazowego świadczenia „Za życiem” zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – zadanie realizowane jest od 1 stycznia 2017 roku,
5. refundacji podatku VAT na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
6. dodatków elektrycznych ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

5.1. Świadczenia rodzinne

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki, nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.
- zapomogi wypłacane przez gminy, na podstawie art. 22a i świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art. 22b;
- świadczenie rodzicielskie.

Każda z wymienionych grup świadczeń rodzinnych posiada swój wyodrębniony cel. Celem zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami jest częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Z kolei świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy) obejmują zakresem swojej pomocy osoby niepełnosprawne lub w podeszłym wieku, w szczególności na częściowe pokrywanie wydatków związanych z koniecznością zapewnienia tym osobom opieki i pomocy innej osoby z uwagi na ich niezdolność do samodzielnej egzystencji (zasiłek pielęgnacyjny) oraz rekompensatę ich opiekunom rezygnacji z aktywności zawodowej (świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy). Część świadczeń rodzinnych, jaką są zapomogi, ma na celu łagodzenie sytuacji finansowej rodziny, która uległa pogorszeniu ze względu na wydatki związane z urodzeniem dziecka oraz wyróżnienie, promocję rodzin posiadających dzieci.

Warte zauważenia jest, że na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym, od 1 stycznia 2024 roku nastąpiła zmiana dotycząca zasad przyznawania świadczenia

pielęgnacyjnego. Zasadniczo sprowadza się ona do tego, że po 1 stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje wyłącznie w przypadku opieki nad osobą niepełnosprawną do ukończenia przez nią 18. roku życia i prawo do świadczenia nie jest zależne od niepodjęcia lub rezygnacji z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki. Nie mniej osoby, które przed zmianą przepisów nabyły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, zachowują prawo do niego na dotychczasowych zasadach.

W 2023 roku (jak i w poprzednich latach) zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 674 zł lub 764 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami przyznawane są na okres od 1 listopada do 31 października następnego roku.

Przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych przewidują możliwość ustanowienia przez radę gminy dla osób zamieszkałych na terenie ich działania dodatkowych świadczeń - jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (art. 22a) oraz, biorąc pod uwagę lokalne potrzeby w zakresie świadczeń na rzecz rodziny, inne świadczenia na rzecz rodziny (art. 22b). Szczegółowe zasady przyznawania tych świadczeń oraz ich wysokość powinna określić uchwała. Wypłaty tych świadczeń finansowane są ze środków własnych gminy. W 2023 roku nie wypłacano takich świadczeń.

Tabela 8. Informacja o wysokości i rodzaju świadczeń rodzinnych

Forma pomocy	Wysokość świadczeń w 2023 r.	Rodzaj
Zasiłek rodzinny	95,00 zł 124,00 zł 135,00 zł	Na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia. Na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia. Na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Forma pomocy	Wysokość świadczeń w 2023 r.	Rodzaj
Urodzenie dziecka	1 000,00 zł	Jednorazowy dodatek przysługuje do 12 miesiąca życia dziecka.
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00 zł	Dodatek przysługuje w wysokości 400,00 zł miesięcznie niezależnie od liczby dzieci pozostających pod jej opieką.
Samotnego wychowywania dziecka	193,00 zł 273,00 zł	Nie więcej jednak niż 386,00 zł na wszystkie dzieci. Na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności - nie więcej jednak niż 546,00 zł na wszystkie dzieci.
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	95,00 zł	Przysługuje na trzecie i następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego.
Kształcenia i rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka	90,00 z 110,00 zł	Na niepełnosprawne dziecko w wieku do 5 roku życia. Na niepełnosprawne dziecko w wieku powyżej 5 roku życia.
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	69,00 zł 113,00 zł	Dodatek przysługuje w okresie pobierania nauki przez 10 miesięcy od września do czerwca następnego roku kalendarzowego. Przysługuje w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadpodstawowej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie nauki odpowiadającej nauce w szkole ponadpodstawowej. Dodatek przysługuje w związku z zamieszkaniem w miejscowości, w której jest siedziba szkoły, o której mowa wyżej oraz szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia żywego dziecka (tzw. becikowe)	1 000,00 zł	Jednorazowa zapomoga przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922,00 zł.
Świadczenie rodzicielskie	1 000,00 zł	Świadczenie rodzicielskie przysługuje bez względu na dochód, przez okres: 1) 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka; 2) 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci; 3) 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci; 4) 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci; 5) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym

Forma pomocy	Wysokość świadczeń w 2023 r.	Rodzaj
Zasiłek pielęgnacyjny	215,84 zł	<p>Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niepełnosprawnemu dziecku, - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, - osobie, która ukończyła 75 lat, - zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.
Świadczenie pielęgnacyjne	2 458,00 zł	<p>Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - matce albo ojcu, - opiekunowi faktycznemu dziecka, - osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, - innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. <p>Świadczenie przysługuje bez względu na dochód.</p>
Specjalny zasiłek opiekuńczy	620,00 zł	<p>Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł miesięcznie.</p>

Tabela 9. Informacja o liczbie złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba	W tym dla obywateli Ukrainy, posiadających status UKR
1.	Liczba złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych złożonych do organu właściwego, w tym:	321	5
1.1.	o zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego	175	5
1.2.	o zasiłek pielęgnacyjny	74	-
1.3.	o świadczenie pielęgnacyjne	35	-
1.4.	o specjalny zasiłek opiekuńczy	0	-
1.5.	o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka	23	-
1.6.	o świadczenie rodzicielskie	14	-
2.	o świadczenie jednorazowe „Za życiem”	0	-
3.	Złożonych w formie papierowej	309	5
4.	Złożonych w formie elektronicznej	7	0

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało przeciętnie 388 rodzin, wypłacono 10.316 świadczeń w postaci zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami (w tym w mechanizmie złotówka za złotówkę), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, świadczeń opiekuńczych oraz świadczeń rodzicielskich na łączną kwotę 3.969.208 zł (w tym świadczenie rodzicielskie w łącznej kwocie 159.337 zł).

Tabela 10. Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych wraz z wydatkowaniem (łącznie za świadczeniami wypłaconymi w mechanizmie „złotówka za złotówkę”)

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	2023 Wydatkowanie	Liczba świadczeń	2022 Wydatkowanie
1.	Zasiłki rodzinne	3389	382 045 zł	4030	448 730 zł
2.	Urodzenie dziecka	10	10 000 zł	18	17 208 zł
3.	Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	34	13 032 zł	80	27 847 zł
4.	Samotne wychowywanie dziecka	143	28 672 zł	172	34 571 zł
5.	Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	321	31 557 zł	370	37 933 zł
6.	Rozpoczęcie roku szkolnego	497	20 102 zł	562	23 354 zł
7.	Podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	97	10 104 zł	66	10 129 zł
8.	Podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	456	27 251 zł	509	32 583 zł
9.	Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	882	80 831 zł	1030	90 028 zł
10.	Zasiłki pielęgnacyjne	3269	705 580 zł	3370	727 381 zł
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	1026	2 482 298 zł	924	1 940 474 zł
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0 zł	0	0 zł
13.	Jednorazowa zapomoga z tyt.	19	19 000 zł	37	37 000 zł
14.	Świadczenie rodzicielskie	173	159 337 zł	259	235 736 zł
16.	Składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne	1189	565 303 zł	969	417 003 zł
17.	Jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	0	0 zł	1	4 000 zł

Wydatki na świadczenia rodzinne podane w tabeli nie są pomniejszone o świadczenia nienależnie pobrane.

Z danych zamieszczonych w powyższej tabeli wynika spadek w 2023 roku nakładów na wypłaty zasiłków rodzinnych z dodatkami w odniesieniu do poprzedniego roku. Z uwagi na fakt, że w kolumnie „liczba świadczeń” ujęta jest też liczba świadczeń wypłaconych w mechanizmie „złotówka za złotówkę” bardziej miarodajna jest informacja o wysokości wypłaconych świadczeń (w szczególności, że kwoty zasiłków rodzinnych i dodatków nie uległy zmianie w porównaniu do 2022 roku).

W roku sprawozdawczym zauważalny jest wzrost liczby wypłacanych świadczeń pielęgnacyjnych, a na wzrost ogólnej kwoty wypłaconych świadczeń dodatkowo wpłynęło podniesienie kwoty świadczenia z 2119 zł na 2458 zł w 2023 roku. Choć wzrost liczby świadczeń pielęgnacyjnych może wynikać z większego zainteresowania członków rodziny podjęciem się opieki nad niepełnosprawnym krewnym, to niewątpliwie ma na to również wpływ atrakcyjniejsza kwota świadczenia pielęgnacyjnego w porównaniu do kwoty specjalnego zasiłku opiekuńczego (620 zł), który podobnie jak w 2022 roku, tak i w 2023 roku był poza zainteresowaniem opiekunów osób niepełnosprawnych. Nie ulega wątpliwości, że osoby opiekujące się niepełnosprawnym członkiem rodziny nie są zainteresowane niskim specjalnym zasiłkiem opiekuńczym, który dodatkowo uzależniony jest od spełnienia kryterium dochodowego. W przypadku otrzymania negatywnej decyzji w sprawie świadczenia pielęgnacyjnego, skarżą ją do samorządowego kolegium odwoławczego oczekując korzystnego dla nich rozstrzygnięcia. Nierzadko korzystają z profesjonalnej pomocy prawnej (kancelarii adwokackiej, radcy prawnego).

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne tut. Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie są opłacane za osoby, które posiadają wymagany okres ubezpieczenia niezbędny do nabycia uprawnień emerytalnych. Składka zdrowotna natomiast nie jest opłacana, jeśli osoba objęta jest ubezpieczeniem z innego tytułu.

W roku 2023 opłacono składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeciętnie za 59 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Natomiast za 45 osób na

podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych opłacano składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Tabela 11. Informacja o wydatkach oraz ilości świadczeń z tytułu opłacania składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	460 298	698
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	105 005	491

W 2023 r. w sprawie świadczeń rodzinnych wydano 506 decyzji.

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych oraz zasiłków pielęgnacyjnych wypłaconych w przypadku zbiegu prawa do dodatku pielęgnacyjnego odzyskano kwotę 14.646 zł, z tego kwota podlegająca zwrotowi do budżetu państwa jako nienależnie pobrane świadczenia rodzinne z lat ubiegłych wyniosła 7.423 zł.

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tzw. specustawa, obywatelom Ukrainy, których pobyt uznaje się za legalny w związku z wjazdem do Polski od 24 lutego 2022 r. (w związku z konfliktem zbrojnym wywołanym agresją zbroją Rosji w Ukrainie) przysługuje prawo do świadczeń: rodzinnych, wychowawczych 500+, z pomocy społecznej (np. zasiłki, pomoc interwencyjna), Dobry Start, itp. Prawo do świadczeń i dofinansowania, które przysługują na dziecko ma również opiekun tymczasowy małoletniego. Świadczenia te przysługują na takich samych zasadach jak w przypadku obywateli polskich, z wyjątkami wynikającymi ze „specustawy”. Obywatele Ukrainy, którzy znaleźli się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z przyczyn, o których mowa wyżej złożyli w 2023 roku w tut. Ośrodku 5 wniosków o zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego. łącznie wypłacono świadczeń rodzinnych obywatelom Ukrainy na kwotę 6.035 zł.

Od stycznia 2017 r. Ośrodek realizuje również zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” - ustala prawo i wypłaca jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym

okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jednorazowe świadczenie przysługuje w kwocie 4.000 zł.

W 2023 roku do tut. Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o przedmiotowe świadczenie.

5.2. Fundusz alimentacyjny

Z dniem 1 października 2008 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa oraz ma dyscyplinować osoby obowiązane do płacenia alimentów na rzecz dzieci, a które z tego obowiązku nie wywiązują się.

Ustawa ma na celu dostarczenie środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, w szczególności dzieciom. Kodeks rodzinny i opiekuńczy nakłada w pierwszej kolejności na członków ich rodzin obowiązek alimentacyjny. Konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania jedynie osoby ubogie, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji. Wspieranie osób w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 1209 zł na osobę w rodzinie. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje do wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie na jedno dziecko.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela. Okres świadczeniowy rozpoczyna się 1 października danego roku i kończy się 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych.

Od 1 października 2020 r. w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego stosuje się mechanizm podobny do znanego już ze świadczeń rodzinnych mechanizmu „złotówka za

złotówkę”. W myśl wprowadzonych zmian, w przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę kryterium dochodowego o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku jednak, gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, ustalona w powyższy sposób jest niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje.

W związku z realizacją ustawy podjęto w 2023 r. następujące działania wobec dłużników:

- skierowano 37 wezwań do dłużników o umożliwienie przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego,
- przeprowadzono 16 wywiadów alimentacyjnych,
- skierowano 69 wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 3 kk,
- wydano 5 decyzji w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych, w tym 4 o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- przekazano do biura informacji gospodarczej 6 spraw (w związku z powstaniem zaległości alimentacyjnej za okres dłuższy niż 6 miesięcy),
- zobowiązano 1 dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania we właściwym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy.

Ponadto w sprawach związanych z dłużnikami wystawiono 161 innych pism, jak np. wnioski o przyłączenie do egzekucji, informacje o stanie egzekucji, o rozpoczęciu realizacji decyzji i terminie wypłat, itp.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych to:

1. ścisła współpraca organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela z organem prowadzącym postępowanie egzekucyjne,
2. przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego z dłużnikiem alimentacyjnym przez organ właściwy dłużnika alimentacyjnego,
3. odbieranie oświadczeń majątkowych od dłużników alimentacyjnych,
4. kierowanie wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego (w uzasadnionych przypadkach),

5. kierowanie wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 i 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
6. zobowiązanie dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy,
7. zwracanie się z wnioskami do Starosty Powiatowego o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
8. przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1, w razie powstania zaległości przez okres dłuższy niż 6 miesięcy,
9. prowadzenie postępowania w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Tabela 12. Informacja o wydatkach na fundusz alimentacyjny

Wyszczególnienie	2023		2022		
	x	Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
Fundusz alimentacyjny		432 360	1002	451 863	1073

Tabela 13. Informacja o kwotach zwróconych przez dłużników alimentacyjnych.

Lp.	Wyszczególnienie	2023	2022
1.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych, w tym:	220 488,40 zł	328 707,25 zł
1.1.	dochód budżetu państwa, w tym:	190 637,37 zł	260 910,85 zł
1.1.1.	odsetki ustawowe za opóźnienie	145 860,77 zł	159 216,27 zł
1.3.	dochody własne gminy wierzyciela	29 851,03 zł	67 796,40 zł

W 2023 roku wydano 93 decyzji w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Łącznie z funduszu alimentacyjnego sporządzono 59 list wypłat świadczeń.

Tytułem zwrotu nienależnie pobranych świadczeń odzyskano kwotę 4.665 zł, z czego kwota 4.484 zł podlegała zwrotowi do budżetu państwa jako świadczenia nienależnie pobrane z lat ubiegłych.

W związku ze zgonem dłużników alimentacyjnych, w 2023 roku wygaszono należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę 139.105 zł.

5.3. Świadczenia wychowawcze

W 2023 roku tut. Ośrodek realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (świadczenia 500+). Z racji przekazania zadania od stycznia 2022 roku Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w zakresie przyznawania i wypłaty świadczeń wychowawczych, zakres obowiązków Ośrodka został znacząco ograniczony. Ośrodek prowadzi postępowania w sprawach, do których prawo powstało przez 1 stycznia 2022 r., w szczególności w zakresie współpracy z wojewodą w sprawach ustalenia prawa do świadczeń wychowawczych w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w sprawach o nienależnie pobrane świadczenia oraz wypłaty świadczeń przyznanych przez wojewodę za okres sprzed 1 stycznia 2022 r.

W 2023 roku wypłacono kwotę 5.426,42 zł tytułem świadczeń wychowawczych przyznanych przez wojewodę w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

6. Sekcja ds. dodatków mieszkaniowych

Sekcja ds. dodatków mieszkaniowych realizuje zadania zlecone związane z przyznawaniem i wypłacaniem:

1. dodatków mieszkaniowych na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku dodatkach mieszkaniowych,
2. dodatków energetycznych na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne,
3. stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych, na mocy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (rozdział 8a - Pomoc materialna dla uczniów), Uchwały nr X/130/2019 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 7 sierpnia 2019 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Borne Sulinowo zamieszkałych na terenie Gminy Borne Sulinowo.

6.1. Dodatki mieszkaniowe

Przyznawanie i wypłaty dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych. Dodatki mieszkaniowe wypłacane są ze środków budżetu gminy. Stanowią formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

Pomoc ta ma charakter częściowy, co oznacza, że osoba, której przyznano dodatek musi ponosić i uiszczać we własnym zakresie (z własnego budżetu) pozostałą, poza dodatkiem mieszkaniowym, część opłat związanych z utrzymaniem lokalu. W przypadku nie wnoszenia opłat przez okres 2 miesięcy, dodatek jest wstrzymywany, a po uregulowaniu tych zaległości, wypłata dodatku jest wznawiana.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mającym tytuł prawny do lokalu, a także osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego pod warunkiem, że oczekują one na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny. Obok tytułu prawnego wymagane jest także faktyczne zamieszkiwanie w lokalu, przez co rozumie się taką sytuację, gdy dana osoba przebywa w konkretnym mieszkaniu z zamiarem stałego pobytu tj. chodzi o miejsce, gdzie koncentrują się wszystkie jej sprawy osobiste i majątkowe choćby nawet przerwa w faktycznym przebywaniu w miejscu zamieszkania spowodowana była studiami, odbywaniem służby wojskowej, czy pobytem w zakładzie karnym. Do członków rodziny nie wlicza się osób przebywających w domu pomocy społecznej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, zakładzie karnym oraz szkole, w tym szkole wojskowej. Od dnia 1 lipca 2021 r. przyznanie dodatku uzależnione jest od średniego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego uzyskanego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku do 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w gospodarstwie jednoosobowymi i do 30% w gospodarstwie wieloosobowym, powierzchni zajmowanego lokalu oraz od wysokości miesięcznych wydatków na lokal. Ustawa dopuszcza odstępstwa, zarówno jeśli dochód jest wyższy od przyjętego, jak i w sytuacji, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego przekracza powierzchnię normatywną lokalu o 30%. Wysokość dodatku mieszkaniowego uzależniona jest od wysokości wydatków ponoszonych na utrzymanie mieszkania oraz od miesięcznego (średnia z trzech miesięcy) dochodu brutto pomniejszonego o koszty uzyskania przychodu, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz podatek w gospodarstwie domowym. Dodatek mieszkaniowy wypłacany jest zarządcy budynku lub innej osobie

uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny (właścicielowi lokalu mieszkalnego, wynajmującemu albo posiadaczowi samoistnemu). Jeżeli wnioskodawcy przysługuje dodatek mieszkaniowy, a w jego mieszkaniu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub instalacji gazu przewodowego, to wówczas naliczany jest ryczałt na zakup opału, podgrzanie ciepłej wody i gaz, stanowiący część dodatku mieszkaniowego, który wypłaca się wnioskodawcy.

Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy wydawane są na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Ewentualne zmiany danych zawartych we wniosku lub deklaracji złożonej przez wnioskodawcę, które nastąpiły w okresie pobierania dodatku mieszkaniowego nie mają wpływu na wysokość wypłacanego dodatku mieszkaniowego. Zmiana następuje jedynie w sytuacji zmiany miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Wtedy uchyla się decyzję (gdy osoba wyprowadziła się poza teren gminy) bądź zmienia się w części dotyczącej odbiorcy należności.

W 2023 roku przyjęto 224 wniosków o dodatek mieszkaniowy – rodzin korzystających z dodatków było 136. Łącznie wypłacono 1.253 dodatków na kwotę 341.271,26 zł. Średnia kwota dodatku w 2023 r. wynosiła 272,36 zł. W porównaniu - w 2022 roku wypłacono 1.171 dodatków mieszkaniowych na kwotę 265.131,54 zł.

Tabela 14. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych.

Kategorie zasobów lokalowych	2022			2023		
	Liczba dodatków	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)	Liczba dodatków	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)
1) komunalne	208	46.300,49	222,60	249	81.364,59	326,77
2) spółdzielcze	236	55.115,80	233,54	243	63.005,01	259,28
3) wspólnoty mieszkaniowe	691	156.350,50	226,27	700	179.182,28	255,97
4) prywatne	18	4698,82	261,05	41	10.216,93	249,19
5) inne	12	1899,51	158,29	20	7.502,45	375,12
Ogółem	1171	265.131,54	x	1253	341.271,26	x

Ogółem w 2023 roku wydano 236 decyzji administracyjnych w sprawie dodatków mieszkaniowych, w tym 8 decyzji odmownych, żadnego wniosku nie pozostawiono bez rozpoznania. Dodatki mieszkaniowe przekazywane były na konta zarządców budynków lub innych osób uprawnionych do pobierania należności za lokal mieszkalny, tj. właścicielowi lokalu mieszkalnego albo posiadaczowi samoistnemu. Większość wypłacanych ryczałtów, stanowiących część dodatku mieszkaniowego, na wniosek wnioskodawców zostało przekazanych na konta zarządców, co miało znaczący wpływ na zmniejszenie zaległości wnioskodawców w opłatach za zajmowany lokal.

6.2. Dodatki energetyczne

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym, na mocy art. 15, w 2023 roku nie przyjmowano wniosków i nie wypłacano dodatków energetycznych.

6.3. Pomoc materialna o charakterze socjalnym - stypendia szkolne i zasiłki szkolne

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie od 1 września 2015 roku realizuje zadanie w zakresie pomocy socjalnej o charakterze materialnym dla uczniów - przyjmuje wnioski i wydaje decyzji w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami decyzje w sprawie stypendiów szkolnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych przyznawane są na okres od września do czerwca kolejnego roku, a przyjmowane są do dnia 15 września oraz dla uczniów kolegiów do dnia 15 października. W szczególnych przypadkach wnioski mogą być przyjmowane po upływie ustawowych terminów. Wysokość stypendium uzależniona jest od kryterium uprawniającego do pomocy społecznej, tj. 600 zł na osobę w rodzinie (obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.) - zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów rodziny, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

1. całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą,
2. pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego tj. zdarzenia nagłego, nieprzewidywalnego, niezależnego od wnioskodawcy, które wywoła przynajmniej przejściową trudną sytuację materialną rodziny ucznia. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia losowego uzasadniającego przyznanie świadczenia. Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

W 2023 roku wypłacono 265 stypendiów szkolnych na łączną kwotę 26.729,56 zł oraz 3 zasiłki szkolne na kwotę 1.600,00 zł, co stanowi łączną kwotę 28.329,56 zł. Wydano 52 decyzje administracyjne w sprawach o stypendium i zasiłek szkolny.

6.4. Dodatek elektryczny

Dodatek elektryczny stanowił element Rządowej Tarczy Energetycznej, a wprowadzony został ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Dodatek elektryczny to jednorazowe świadczenie finansowe, które miało na celu wsparcie potrzeb grzewczych odbiorców w 2023 roku, dla których głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna. W myśl przepisów dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej (odbiorca, który ma podpisaną umowę ze sprzedawcą energii), którego główne źródło ogrzewania zasilane jest energią elektryczną (np. piec akumulacyjny, pompa ciepła). Warunkiem otrzymania dodatku było uzyskanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Z możliwości uzyskania tego rodzaju wsparcia wyłączone zostały gospodarstwa domowe posiadające mikroinstalacje OZE, które ogrzewają się głównie energią elektryczną.

Ustawa określała wysokość dodatku elektrycznego następująco:

- 1.000 zł – dla gospodarstw domowych zużywających do 5 MWh rocznie;

- 1.500 zł – dla gospodarstw domowych zużywających powyżej 5 MWh rocznie – warunkiem jest załączenie potwierdzenia przekroczenia 5 MWh wysokości rocznego zużycia za 2021 r. (roczne rozliczenie z sprzedawcą energii lub zaświadczenie wydane przez tego sprzedawcę).

Wnioski o dodatek elektryczny należało składać najpóźniej do 1 lutego 2023 r. (włącznie).

W myśl przepisów, dodatek elektryczny wypłaca się do 31 marca 2023 r. W roku sprawozdawczym do Ośrodka wpłynęły 33 wnioski o dodatek elektryczny (jeszcze w 2022 roku wpłynęło 36 wniosków, których wypłata zrealizowana została w 2023 roku).

W 2023 roku wypłacono 56 dodatków elektrycznych na łączną kwotę 62.000 zł, z czego kwota 44.000 zł stanowiła dodatki przyznane w wysokości po 1.000 zł (44 dodatki), a kwota 18.000 zł to dodatki w wysokości po 1.500 zł (12 dodatków).

6.5. Refundacja podatku VAT

W 2023 roku Ośrodek wypłacał na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej tzw. refundację podatku VAT.

Przedmiotowe wsparcie przysługuje odbiorcom paliw gazowych, którzy wykorzystują jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi, o których mowa w art. 3 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne (gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej), wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Celem świadczenia jest refundacja kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury i informacji dotyczącej ilości paliw gazowych dostarczonych w 2023 r. oraz odrębnie za okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. (określonej na podstawie danych rzeczywistych dotyczących zużycia paliw gazowych, a także ich prognoz, na podstawie danych historycznych dotyczących zużycia paliw gazowych danego odbiorcy), dokumentujących dostarczenie paliw gazowych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. oraz od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. Uzyskanie przedmiotowej refundacji uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego:

- 2.100 zł w gospodarstwach jednoosobowych lub

- 1.500 zł na osobę w gospodarstwach wieloosobowych.

W 2023 roku wpłynęło 7 wniosków o refundację podatku VAT. Wyplacono 2 świadczenia na łączną kwotę 1174,29 zł (5 wniosków załatwiono negatywnie).

7. Inne działania

7.1. Działalność Klubu Senior+

Klub Senior +, który jest ośrodkiem wsparcia, o którym mowa w przepisach ustawy o pomocy społecznej, działa w ramach struktury organizacyjnej Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i jest przeznaczony dla 20 seniorów. Zasady funkcjonowania i uczestnictwa w Klubie Senior+ określa odpowiedni regulamin wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Ośrodka.

Klub Senior + został utworzony w grudniu 2018 roku w celu integracji społeczności lokalnej 60+ oraz aktywizacji osób starszych, samotnych, narażonych na wykluczenie społeczne. Uczestnikami Klubu są osoby, które nie są aktywne zawodowo i mają ukończone 60 lat, zamieszkujące na terenie Gminy Borne Sulinowo. Uczestnictwo w Klubie jest co do zasady odpłatne.

Zadania realizowane w Klubie Senior + mają na celu zapobiec wykluczeniu osób starszych, poprzez uczestnictwo w zajęciach odbywających się w Klubie, umożliwiają kontakt z drugim człowiekiem co ma pozytywny wpływ na samotność. Poprzez szereg działań prowadzonych w Klubie seniorzy mogą być aktywni w różnych dziedzinach życia, co przyczynia się do propagowania aktywnego stylu życia, dostarczanie wrażeń intelektualnych, umożliwiania starszym ludziom angażowania się w działania związane z wolontariatem, umożliwienie pełnienia funkcji doradcy, stworzenie możliwości dla wykorzystania zasobów osoby starszej.

Działalność Klubu Senior+ ma za zadanie aktywizować seniorów z gminy Borne Sulinowo oraz zaspokajać ich potrzeby kulturalne oraz edukacyjne.

Oferta Klubu Senior + na rok 2023 była obszerna i dość bogata. W Klubie Senior przeprowadzono:

1. Zajęcia rehabilitacyjno-ruchowe: 2 razy w tygodniu (poniedziałek - czwartek) w dwóch grupach- termin cały rok- ilość 18 osób; 2 razy w tygodniu medytacja (poniedziałek - czwartek) w dwóch grupach- termin cały rok- ilość 18 osób; 5 razy w tygodniu zajęcia z psychomotoryki, zabawy, gry logiczne, trening mózgu - termin cały rok - ilość 15 osób.

2. Ruch na świeżym powietrzu: wyprawy rowerowe; nordic walking, gry w bule.

3. Zajęcia w ramach organizacji czasu wolnego:

- **uczestnictwo - odbiór kultury:** Dzień Ziemiaka, przekazanie komputerów dla Seniorów 1, (6 sztuk) - projekt sfinansowany ze środków Ministra Cyfryzacji; zabawa karnawałowa; obchody Dnia Kobiet; spotkanie wielkanocne, wycieczka do Kołobrzegu, ognisko połączone z zawodami ruchowymi dla Seniorów, nauka tańca „Jerusalem”, Dzień Matki, wyjazd integracyjny do Poznania z Klubem Emerytów i Rencistów z Łubowa (wycieczka do ZOO+ Palmiarnia), ognisko dla seniorów, wyjazd integracyjny do Kołobrzegu, wycieczka rowerowa i piknik na plaży w Łubowie, zawody gry w bule przy CKiR w Bornem Sulinowie, impreza integracyjna w Krzemieniowie, impreza integracyjna z Klubem Senior z Gwdy, grzybobranie, udział w Festiwalu Piosenki Żołnierskiej organizowany przez DPS w Bornem Sulinowie, warsztaty pieczenia chleba i ciasta z owocami, wycieczka rowerowa do miejscowości Przyjezierze, ognisko klubowe na „Głowie Orła” w Bornem Sulinowie, wycieczka rowerowa do miejscowości Kniewo, wyjazd integracyjny do Gdańska, Zabawa Andrzejkowa, wigilia klubowa z udziałem Burmistrza Bornego Sulinowa, Zabawa sylwestrowa;

- **twórczość - tworzenie kultury:** Występ teatralny Seniorów, występy cykliczne w DPS w Bornem Sulinowie, Świetlicy Wiejskiej w Łubowie, Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bornem Sulinowie, udział w wieczorze francuskim na zaproszenie Miejskiej Biblioteki Publicznej, spotkanie integracyjne w Rezydencji Senioralnej (Dom Pomocy Społecznej), występ muzyczny dla mieszkańców domu, udział w warsztatach teatralnych, występ kabaretowy w Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, udział w szkoleniu komputerowym zakończonym egzaminem, przygotowanie kartek świątecznych na święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia, przygotowanie bombek metodą decoupage, dekorowanie jajek, nauka szycia na maszynie po okiem jednej z senierek (przygotowano okolicznościowe obrusy na stoły, poduszeczki);

- **zajęcia profilaktyczne:** warsztaty z pierwszej pomocy prowadzone przez jednego z klubowiczów z pomocą instruktora terapii zajęciowej, zajęcia z profilaktyki bólu, prowadzone przez terapeutę medycyny ortopedycznej;

- **transmisja międzypokoleniowa:** Dzień Babci i Dziadka, który odbył się w Środowiskowym Domu Samopomocy w Bornem Sulinowie, uroczyste obchody Dnia Seniora, Klubowicze

zaprosili zaprzyjaźnione Kluby senior z miejscowości Czarne oraz Gminy Czarne woj. pomorskie;

- **zajęcia umysłowe** - prowadzone były przez cały rok działalności Klubu, przez instruktora terapii zajęciowej : psychomotoryka, medytacja, trening mózgu, gry planszowe.

- **zajęcia z muzykoterapii i śpiewu** - prowadzone były przez cały rok działalności Klubu, odbywały się w każdy wtorek, 4 spotkania w miesiącu.

- **trening kulinarny** - prowadzony był przez cały rok działalności Klubu, zajęcia odbywały się według potrzeb Klubowiczów Prowadzone były przez instruktora terapii zajęciowej, i obejmowały pieczenie i dekorowanie pierników świątecznych, przygotowanie przetworów na zimę, jak: przeciery, kiszonki, dżemy, konfitury, które będą wykorzystane w pracy klubu w okresie zimowym.

Ponadto Klubowicze organizowali raz w miesiącu dzień „Kuchnie Świata”. W Klubie obchodzono urodziny oraz imieniny klubowiczów. Dodatkowo prowadzono pomoc socjalną w formie dostarczania żywności, pomocy w wypełnianiu wniosków, pism urzędowych, wsparcia w robieniu zakupów oraz pomoc w umawianiu wizyt lekarskich.

Klub Seniora oferuje swoim podopiecznym możliwość wspólnego spędzania wolnego czasu, spotkania z rówieśnikami, pozwala oddawać się pasjom, gotować, uczyć się, uprawiać sport a także planować i realizować wspólne wyjazdy – a przede wszystkim dobrze się bawić. Oferta naszego klubu jest bogata i pozwala realizować rozmaite zainteresowania. Warto wśród nich wymienić min. wspólne gotowanie posiłków, spotkania towarzyskie, wypadu do lasu, nad jezioro, do zaprzyjaźnionych klubów, możliwość skorzystania zajęć usprawniających czy zgodnie z zasadą „muzyka łągodzi obyczaje” raz w tygodniu uwolnić swoje emocje i poprawić samopoczucie poprzez śpiew.

Realizacja zadań określonych w Programie wymagała określonych nakładów finansowych, które zostały przeznaczone na utrzymanie Klubu, zakup materiałów terapeutycznych, produktów żywnościowych, artykułów biurowych i gospodarczych. Środki na realizację zadania pochodzą z budżetu gminy i dotacji w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025.

Na działalność Klubu Senior+ wydatkowano kwotę 127.697,37 zł, w tym z dotacji własnej 89.297,37 zł.

7.2. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

Zespół Interdyscyplinarny został powołany 8 kwietnia 2011 r. zarządzeniem Burmistrza Bornego Sulinowa.

Na podstawie przepisów ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535) używane dotąd pojęcie „przemocy w rodzinie” zastąpione zostało „przemocą domową”. Przepisy ustawy zmieniającej nałożyły również obowiązek powołania zespołów interdyscyplinarnych według nowych zasad nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (czyli 3 miesiące liczone od 22 czerwca 2023 r.). Powołanie nowych zespołów interdyscyplinarnych znosiło dotychczasowe zespoły interdyscyplinarne oraz grupy robocze.

W dniu 3 sierpnia 2023 r. Rada Miejska podjęła uchwałę nr LX/949/2023 w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. Burmistrz Bornego Sulinowa zarządzeniem nr 60/2023 z dnia 13 września 2023 r. powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Borne Sulinowo w składzie 16 osób, którymi zostali przedstawiciele pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy rodzinie, policji, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, służby zdrowia, sądu, organizacji pozarządowych i placówek oświatowych (pedagodzy).

Zespół Interdyscyplinarny podejmuje działania skierowane do rodzin znajdujących się w kryzysie, niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Celem Zespołu jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinie w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych.

Adresatami działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny są:

- rodziny, w których zdarzają się przypadki stosowania przemocy wobec dziecka lub współmałżonka,
- rodziny, w których dzieci są zaniedbane i pozbawione należytej opieki,
- rodziny, w których nadużywa się alkohol lub inne używki.

Uruchomienie pracy Zespołu może nastąpić w wyniku reakcji na:

- prośbę rodzica lub innych dorosłych członków rodziny,
- prośbę dziecka,
- informacje uzyskane od członków społeczności lokalnej, informacje uzyskane z placówek oświatowych, informacje innych służb.
- informacje anonimowe.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę **Niebieskiej Karty** i nie wymaga zgody osoby pokrzywdzonej.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, Żandarmerii Wojskowej, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Do zadań Zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów. Zespół swoje zadania związane bezpośrednio z pomocą osobom pokrzywdzonym realizuje poprzez grupy diagnostyczno-pomocowe. Zespół realizuje zadania określone w art. 9b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie głównie poprzez:

- upublicznianie dostępu do informacji i rozpowszechnianie informacji o przemocy i jej przeciwdziałaniu za pomocą tablicy informacyjnej w siedzibie MGOPS i jego stronie internetowej: www.mgops@bornesulinowo.pl,
- dokształcanie - podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
- pogadanki, spotkania, wykłady profilaktyczne n/t przemocy w szkołach,
- zwiększanie dostępności do pomocy specjalistów tj. prawnika, psychologa, terapeuty, pracownika socjalnego,
- pracę socjalną z osobami doświadczającymi przemocy,
- kierowanie osób stosujących przemoc na leczenie odwykowe.

Na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w roku 2023 tut. OPS wydatkował kwotę **11.400,00 zł**. Wydatki obejmowały dodatek specjalny dla Przewodniczącego Zespołu, szkolenia organizowane dla członków ZI i zakup materiałów profilaktycznych (ulotki, gadżety, itp.).

Na terenie Gminy Borne Sulinowo realizowany jest Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024. Głównym celem przyjętego Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy. Program aktywnie realizowany jest na terenie szkół, gdzie działania edukacyjne służą wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową. W ramach tego zadania stworzono w placówkach szkolnych na terenie gminy możliwości korzystania przez dzieci i rodziców z pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej. W szkołach realizowane są programy/kampanie społeczne i informacyjne podnoszące kompetencje psychospołeczne rodziców, ale i dzieci. Prowadzone były apele, prelekcje, pogadanki związane z przemocą rówieśniczą i domową.

Szczegółowe informacje na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego zawarto w Sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Borne Sulinowo na lata 2021-2024 za rok 2023 r.

7.3. Program Czyste Powietrze

Od listopada 2020 r. tutaj Ośrodek zajmuje się wydawaniem zaświadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób fizycznych, wydawane są osobom, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze. W roku 2023 wpłynęło 37 żądań wydania zaświadczenia - wydano 37 zaświadczeń.

7.4. Projekt „W rodzinie siła”

Od roku 2021 r. do 30 listopada 2023 r. na terenie gminy realizowany był Projekt „W rodzinie siła!” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Działania 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020.

Wsparciem objęto 38 rodzin, które w ramach projektu odbyły szereg szkoleń, takich jak: szkoła dla rodziców, trening umiejętności społecznych, trening ekonomiczny, trening cyfrowy. Rodziny uczestniczące w ramach projektu miały możliwość skorzystania z porad prawnych, wsparcia asystenta rodziny, pracownika socjalnego oraz szeregu działań wzmacniających rolę rodziny. Rodziny miały możliwość uczestnictwa w animacjach, wydarzeniach środowiskowych czy organizacji czasu wolnego. W ramach projektu powstała Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek radość” o charakterze opiekuńczo-wychowawczym. Ze środków zaplanowanych w ramach Projektu dzieci mają zapewniony posiłek, materiały do zajęć. Zajęcia z animatorem odbywały się również w Świetlicy w Łubowie.

Ostateczny budżet Projektu (po zmianach) wyniósł 891.272,86 zł, w tym koszty pośrednie i bezpośrednie 780.272,86 zł i wkład własny 111.000,00 zł.

7.5. Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023 Moduł II – opaski bezpieczeństwa

W roku sprawozdawczym Gmina Borne Sulinowo kolejny już rok realizował program Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023 Moduł II. Wsparcie w ramach programu osłonowego zgodnie z założeniami Modułu II opisanego w programie „Korpus Wsparcia Seniorów”, skierowane jest do osób w wieku 65 lat i więcej, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej pomocy. Realizacja programu jest ważnym elementem działań Gminy na rzecz poprawy funkcjonowania tych osób w lokalnej społeczności, zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa i komfortu funkcjonowania w życiu codziennym oraz ułatwienia dostępu do odpowiadającej ich potrzebom opieki.

Na koniec 2023 roku z opasek bezpieczeństwa korzystało 126 seniorów z gminy Borne Sulinowo. Wartość programu wyniosła 67.287,46 zł, w tym dotacja celowa 46.977,50 zł.

8. Plan i wykonanie budżetu

Tabela 15. Zestawienie wykonania wydatków

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie	% 7:6
1	2	3	4	5	6	7	8
852			Pomoc społeczna	3 734 049,00 zł	4 569 513,28 zł	4 457 624,71 zł	97,55
	85202		Domy pomocy społecznej	600 000,00 zł	947 236,56 zł	947 236,56 zł	100,00
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego (opłaty za DPS)	600 000,00 zł	947 236,56 zł	947 236,56 zł	100,00
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	26 516,00 zł	26 516,00 zł	22 307,42 zł	84,13
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	26 516,00 zł	26 516,00 zł	22 307,42 zł	84,13
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	282 964,00 zł	229 017,44 zł	215 799,27 zł	94,23
		3110	Świadczenia społeczne	282 964,00 zł	229 017,44 zł	215 799,27 zł	94,23
	85215		Dodatki mieszkaniowe	230 000,00 zł	343 200,00 zł	341 419,69 zł	99,48
		3110	Świadczenia społeczne	230 000,00 zł	343 200,00 zł	341 419,69 zł	99,48
	85216		Zasiłki stałe	277 319,00 zł	296 493,00 zł	271 525,19 zł	91,58
		3110	Świadczenia społeczne	277 319,00 zł	296 493,00 zł	271 525,19 zł	91,58
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	1 531 306,00 zł	1 616 591,10 zł	1 609 841,34 zł	99,58
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	8 800,00 zł	3 799,78 zł	3 799,78 zł	100,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 008 346,00 zł	1 066 338,95 zł	1 059 685,18 zł	99,38
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	55 680,00 zł	66 920,49 zł	66 920,49 zł	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	166 480,00 zł	181 756,69 zł	181 756,69 zł	100,00
		4120	Składki na fundusz pracy oraz Solidarnościowy Fundusz	23 680,00 zł	19 523,89 zł	19 523,89 zł	100,00

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie	% 7:6
			Wsparcia Osób Niepełnosprawnych				
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	8 800,00 zł	4 479,93 zł	4 479,93 zł	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	40 400,00 zł	67 411,21 zł	67 315,22 zł	99,86
		4240	Zakup środków dydaktycznych i książek	640,00 zł	-	-	-
		4260	Zakup energii	52 000,00 zł	47 153,08 zł	47 153,08 zł	100,00
		4270	Zakup usług remontowych	2 800,00 zł	-	-	-
		4280	Zakup usług zdrowotnych	1 600,00 zł	1 170,00 zł	1 170,00 zł	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	102 400,00 zł	99 844,46 zł	99 844,46 zł	100,00
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	4 800,00 zł	4 234,32 zł	4 234,32 zł	100,00
		4400	Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	2 400,00 zł	2 160,00 zł	2 160,00 zł	100,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	3 200,00 zł	1 352,05 zł	1 352,05 zł	100,00
		4430	Różne opłaty i składki	7 200,00 zł	8 262,00 zł	8 262,00 zł	100,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	26 400,00 zł	29 332,34 zł	29 332,34 zł	100,00
		4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	5 040,00 zł	5 711,76 zł	5 711,76 zł	100,00
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	-	580,74 zł	580,74 zł	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	8 000,00 zł	3 627,00 zł	3 627,00 zł	100,00
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	2 640,00 zł	2 932,41 zł	2 932,41 zł	100,00
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	474 262,00 zł	552 964,00 zł	544 953,55 zł	98,55
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	4 880,00 zł	3 253,72 zł	3 253,72 zł	100,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	291 386,00 zł	392 466,25 zł	386 678,32 zł	98,53
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	30 100,00 zł	30 891,47 zł	30 891,47 zł	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	92 500,00 zł	76 698,13 zł	75 658,92 zł	98,65
		4120	Składki na fundusz pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	13 200,00 zł	5 478,05 zł	5 038,50 zł	91,98
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	30 000,00 zł	26 210,00 zł	25 615,00 zł	97,73
		4280	Zakup usług zdrowotnych	-	680,00 zł	680,00 zł	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	-	11,50 zł	11,50 zł	100,00

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie	% 7:6
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	12 196,00 zł	16 215,54 zł	16 215,54 zł	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	-	320,00 zł	320,00 zł	100,00
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	-	739,34 zł	590,58 zł	79,88
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	192 000,00 zł	260 000,00 zł	260 000,00 zł	100,00
		3110	Świadczenia społeczne	192 000,00 zł	260 000,00 zł	260 000,00 zł	100,00
	85295		Pozostała działalność	119 682,00 zł	297 495,18 zł	244 541,69 zł	82,20
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	500,00 zł	194,37 zł	194,37 zł	100,00
		3110	Świadczenia społeczne (św. na rzecz osób fizycznych)	-	1 174,29 zł	1 174,29 zł	100,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	-	62 000,00 zł	36 461,18 zł	58,81
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	35 719,00 zł	88 193,91 zł	85 953,09 zł	97,46
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4 400,00 zł	4 335,00 zł	4 335,00 zł	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	15 900,00 zł	18 724,66 zł	16 977,36 zł	90,67
		4120	Składki na fundusz pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	2 300,00 zł	3 908,85 zł	2 739,31 zł	70,08
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	14 500,00 zł	10 996,02 zł	8 910,00 zł	81,03
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 800,00 zł	11 745,29 zł	8 416,27 zł	71,66
		4260	Zakup energii	10 000,00 zł	12 000,00 zł	11 509,87 zł	95,92
		4280	Zakup usług zdrowotnych	0,00 zł	120,00 zł	120,00 zł	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	17 500,00 zł	79 281,40 zł	62 939,50 zł	79,39
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 500,00 zł	583,09 zł	573,15 zł	98,30
		4400	Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	200,00 zł	147,88 zł	147,88 zł	100,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	600,00 zł	59,76 zł	59,76 zł	100,00
		4430	Różne opłaty i składki	600,00 zł	145,00 zł	145,00 zł	100,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 663,00 zł	1 788,66 zł	1 788,66 zł	100,00
		4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	1 500,00 zł	1 248,00 zł	1 248,00 zł	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu	4 000,00 zł	849,00 zł	849,00 zł	100,00

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie	% 7:6
			służby cywilnej				
853			Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej	-	96 900,00 zł	95 982,00 zł	99,05
	85395		Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej	-	96 900,00 zł	95 982,00 zł	99,05
		3110	Świadczenia społeczne (św. na rzecz osób fizycznych)	-	92 000,00 zł	92 000,00 zł	100,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	-	3 000,00 zł	2 100,00 zł	70,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	-	1 840,00 zł	1 840,00 zł	100,00
		4740	Wynagrodzenie i uposażenie wypłacone w związku z pomocą Ukrainie	-	48,00 zł	35,00 zł	72,92
		4850	Składki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowników wypłaconych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	-	12,00 zł	7,00 zł	58,33
854			Edukacyjna opieka wychowawcza	15 000,00 zł	53 000,00 zł	28 329,56 zł	53,45
	85415		Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	15 000,00 zł	53 000,00 zł	28 329,56 zł	53,45
		3240	Stypendia dla uczniów	15 000,00 zł	53 000,00 zł	28 329,56 zł	53,45
855			Rodzina	5 126 118,00 zł	5 579 335,59 zł	5 490 968,37 zł	98,42
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 700 000,00 zł	5 060 666,00 zł	5 007 635,77 zł	98,95
		3110	Świadczenia społeczne	4 174 500,00 zł	4 450 901,12 zł	4 399 592,10 zł	98,85
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	98 000,00 zł	104 426,68 zł	104 426,68 zł	100,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	8 300,00 zł	8 132,85 zł	8 132,85 zł	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	408 400,00 zł	481 524,13 zł	479 854,95 zł	99,65
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	2 700,00 zł	2 808,57 zł	2 756,54 zł	98,15
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	-	1 000,00 zł	1 000,00 zł	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	4 674,00 zł	7 796,34 zł	7 796,34 zł	100,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	3 326,00 zł	3 577,31 zł	3 577,31 zł	100,00
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	100,00 zł	-	-	-
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	-	499,00 zł	499,00 zł	100,00

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie	% 7:6
	85504		Wspieranie rodziny	361 118,00 zł	406 329,59 zł	372 218,80 zł	91,61
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	900,00 zł	432,30 zł	432,30 zł	100,00
		3027	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	100,00 zł	269,16 zł	269,16 zł	100,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	77 289,00 zł	98 960,05 zł	89 085,60 zł	90,02
		4017	Wynagrodzenia osobowe pracowników	28 100,00 zł	53 496,00 zł	53 496,00 zł	100,00
		4019	Wynagrodzenia osobowe pracowników	-	15 490,00 zł	15 490,00 zł	100,00
		4040	Dodatkowe Wynagrodzenie Roczne	4 400,00 zł	4 276,53 zł	4 276,53 zł	100,00
		4047	Dodatkowe Wynagrodzenie Roczne	8 750,00 zł	8 059,63 zł	8 059,63 zł	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	32 150,00 zł	33 985,80 zł	16 039,19 zł	47,19
		4117	Składki na ubezpieczenia społeczne	8 750,00 zł	10 667,97 zł	10 667,97 zł	100,00
		4119	Składki na ubezpieczenia społeczne	-	2 704,55 zł	2 704,55 zł	100,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	5 040,00 zł	5 293,90 zł	2 256,10 zł	42,62
		4127	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	1 250,00 zł	714,66 zł	714,66 zł	100,00
		4129	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	-	159,25 zł	159,25 zł	100,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	41 200,00 zł	1 200,00 zł	-	-
		4177	Wynagrodzenia bezosobowe	13 800,00 zł	7 000,00 zł	7 000,00 zł	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	41 700,00 zł	2 700,00 zł	2 084,98 zł	77,22
		4217	Zakup materiałów i wyposażenia	16 000,00 zł	17 416,25 zł	17 416,25 zł	100,00
		4219	Zakup materiałów i wyposażenia	2 000,00 zł	764,83 zł	764,83 zł	100,00
		4220	Zakup środków żywności	9 000,00 zł	4 000,00 zł	3 328,09 zł	83,20
		4227	Zakup środków żywności	3 000,00 zł	8 110,20 zł	8 110,20 zł	100,00
		4270	Zakup usług remontowych	-	235,00 zł	235,00 zł	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	40 000,00 zł	765,00 zł	-	-
		4307	Zakup usług pozostałych	20 000,00 zł	123 857,80 zł	123 857,80 zł	100,00
		4309	Zakup usług pozostałych	200,00 zł	24,60 zł	24,60 zł	100,00
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	600,00 zł	301,35 zł	301,35 zł	100,00
		4367	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	200,00 zł	-	-	-

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan wg uchwały	Plan po zmianach	Wykonanie	% 7:6
		4369	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	-	219,56 zł	219,56 zł	100,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	200,00 zł	83,20 zł	83,20 zł	100,00
		4419	Podróże służbowe krajowe	-	83,20 zł	83,20 zł	100,00
		4430	Różne opłaty i składki	100,00 zł	-	-	-
		4437	Różne opłaty i składki	100,00 zł	-	-	-
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4 989,00 zł	3 108,80 zł	3 108,80 zł	100,00
		4447	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	-	1 300,00 zł	1 300,00 zł	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00 zł	650,00 zł	650,00 zł	100,00
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	225,00 zł	-	-	-
		4717	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	75,00 zł	-	-	-
	85513		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	65 000,00 zł	106 231,00 zł	105 004,80 zł	98,85
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	65 000,00 zł	106 231,00 zł	105 004,80 zł	98,85
	85595		Pozostała działalność	-	6 109,00 zł	6 109,00 zł	100,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	-	6 035,00 zł	6 035,00 zł	100,00
		4350	Zakup towarów (w szczególności materiałów, leków, żywności) w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	-	74,00 zł	74,00 zł	100,00
Ogółem				8 875 167,00 zł	10 298 748,87 zł	10 072 904,64 zł	97,81

8.1. DZIAŁ 852 – POMOC SPOŁECZNA

Rozdział 85202 – Domy pomocy społecznej

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
947 236,56 zł	947 236,56 zł	100,00

Środki przeznaczone na opłacenie pobytu w domach pomocy społecznej.

Tabela 16. Wydatkowanie w Rozdziale 85202 – Domy pomocy społecznej

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zm. 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego (odpłatność za DPS)	703 688,67 zł	947 236,56 zł	947 236,56 zł	947 236,56 zł	-	100,00
Łącznie		703 688,67 zł	947 236,56 zł	947 236,56 zł	947 236,56 zł	-	100,00

§ 4330 Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego (odpłatność za DPS)

W Domach Pomocy Społecznej w 2023 r. przebywały 22 osoby z terenu Gminy, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie były w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a ewentualne świadczenie pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania byłoby niewystarczające. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, mieszkaniec Domu ponosi koszty w wysokości 70%

swojego dochodu, pozostałą kwotę pokrywa rodzina (w 3 przypadkach koszt pokrywała rodzina) i/lub Gmina, w ramach zadania własnego. Średnia miesięczna wysokość odpłatności jaką ponosiła Gmina Borne Sulinowo za pobyt mieszkańca w DPS wynosiła 3.447,13 zł.

Rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
26 516,00 zł	22 307,42 zł	84,13

Ośrodek opłacił składki zdrowotne za 47 osób pobierających świadczenia w formie zasiłku stałego (łącznie opłacono 441 świadczeń).

Tabela 17. Wydatkowanie w Rozdziale 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zm. 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
4130	Świadczenia społeczne	22 911,37 zł	26 516,00 zł	22 307,42 zł	-	22 307,42 zł	84,13
łącznie		22 911,37 zł	26 516,00 zł	22 307,42 zł	-	22 307,42 zł	84,13

Rozdział 85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
229 017,44 zł	215 799,27 zł	94,23

W ramach tego rozdziału wydatkowane są środki na świadczenia społeczne z tytułu realizacji zadań własnych i dofinansowanych z budżetu państwa.

§ 3110 - Zasiłki okresowe

Zasiłki okresowe przyznano 108 osobom na kwotę 174.540 zł.

Jest to świadczenie przyznawane ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa 50% różnicy między faktycznym dochodem a ustalonym kryterium dochodowym – zarówno dla osoby samotnie gospodarującej jak i osoby w rodzinie.

Tabela 18. Wydatkowanie w Rozdziale 85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zm. 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3110	Świadczenia społeczne	226 423,57 zł	229 017,44 zł	215 799,27 zł	38 931,36 zł	176 867,91 zł	94,23
łącznie		226 423,57 zł	229 017,44 zł	215 799,27 zł	38 931,36 zł	176 867,91 zł	94,23

Rozdział 85215 – Dodatki mieszkaniowe

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
343 200,00 zł	341 419,69 zł	99,48

Tabela 19. Wydatkowanie w Rozdziale 85215 – Dodatki mieszkaniowe

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zm. 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3110	Świadczenia społeczne (na rzecz osób fizycznych)	265 512,75 zł	343 200,00 zł	341 419,69 zł	341 419,69 zł	-	94,23
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	7,62 zł	-	-	-	-	-
łącznie:		265 520,37 zł	343 200,00 zł	341 419,69 zł	341 419,69 zł	-	94,23

Rozdział 85216 – Zasiłki stałe

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
296 493,00 zł	271 525,19 zł	91,58

§ 3110 - Zasiłki stałe przyznano 52 osobom.

Zasiłek stały jest świadczeniem wypłacanym osobom posiadającym orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, które osiągnęły odpowiedni wiek emerytalny, lecz nie nabyły uprawnień emerytalnych, nie posiadających dochodu, osobom całkowicie

niezdolnym do pracy (potwierdzone decyzją ZUS), które nie nabyły uprawnień do świadczeń z ZUS. Zasiłek przyznawany jest na czas orzeczonej niepełnosprawności lub do momentu nabycia uprawnień z ZUS.

Maksymalna wysokość zasiłku stałego w 2023 roku wynosiła 719,00 zł, a minimalna kwota to 30,00 zł.

Tabela 20. Wydatkowanie w Rozdziale 85216 – Zasiłki stałe

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zm. 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3110	Świadczenia społeczne	291 574,00 zł	296 493,00 zł	271 525,19 zł	-	271 525,19 zł	91,58
łącznie		291 574,00 zł	296 493,00 zł	271 525,19 zł	-	271 525,19 zł	91,58

Rozdział 85219 – Ośrodki Pomocy Społecznej

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
1 616 591,10 zł	1 609 841,34 zł	99,58

Na realizację zadań Ośrodka, jego utrzymanie, płace pracowników oraz zakup materiałów i wyposażenia przyznawane są środki z budżetu gminy oraz dotacja z budżetu państwa.

Dotowanie środków:

Dotacja z ZUW na dofinansowanie zadania własnego – 183 933,00 zł.

Dotacja z ZUW na dofinansowanie zadania zleconego – 45 066,00 zł.

Dotacja z UM na realizację zadań własnych – 1 380 842,34 zł.

Tabela 21. Wydatkowanie w Rozdziale 85219 – Ośrodki pomocy społecznej

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3020	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	4 830,75 zł	3 799,78 zł	3 799,78 zł	3 799,78 zł	-	100,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	938 377,13 zł	1 066 338,95	1 059 685,18	831 352,18 zł	228 333,00 zł	99,38
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	61 669,91 zł	66 920,49 zł	66 920,49 zł	66 920,49 zł	-	100,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	158 151,55 zł	181 756,69 zł	181 756,69 zł	181 756,69 zł	-	99,15
4120	Składki na fundusz pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	17 731,87 zł	19 523,89 zł	19 523,89 zł	19 523,89 zł	-	100,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	3 884,00 zł	4 479,93 zł	4 479,93 zł	4 479,93 zł	-	100,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	101 244,02 zł	67 411,21 zł	67 315,22 zł	66 649,22 zł	666,00 zł	99,86
4240	Zakup pomocy naukowych , dydaktycznych i książek	206,08 zł	-	-	-	-	-
4260	Zakup energii	32 420,09 zł	47 153,08 zł	47 153,08 zł	47 153,08 zł	-	100,00
4270	Zakup usług remontowych	869,00 zł	-	-	-	-	-

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
4280	Zakup usług zdrowotnych	1 040,00 zł	1 170,00 zł	1 170,00 zł	1 170,00 zł	-	100,00
4300	Zakup usług pozostałych	99 503,27 zł	99 844,46 zł	99 844,46 zł	99 844,46 zł	-	-
4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	4 248,62 zł	4 234,32 zł	4 234,32 zł	4 234,32 zł	-	100,00
4400	Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	2 293,66 zł	2 160,00 zł	2 160,00 zł	2 160,00 zł	-	100,00
4410	Podróże służbowe krajowe	611,82 zł	1 352,05 zł	1 352,05 zł	1 352,05 zł	-	100,00
4430	Różne opłaty i składki	7 256,00 zł	8 262,00 zł	8 262,00 zł	8 262,00 zł	-	100,00
4440	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	29 656,00 zł	29 332,34 zł	29 332,34 zł	29 332,34 zł	-	100,00
4520	Opłaty na rzecz budż. jednostek samorządu terytorialnego	4 805,60 zł	5 711,76 zł	5 711,76 zł	5 711,76 zł	-	100,00
4580	Pozostałe odsetki	0,25 zł	-	-	-	-	-
4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	-	580,74 zł	580,74 zł	580,74 zł	-	100,00
4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	4 830,00 zł	3 627,00 zł	3 627,00 zł	3 627,00 zł	-	100,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	1 904,34 zł	2 932,41 zł	2 932,41 zł	2 932,41 zł	-	100,00
łącznie:		1 475 533,96 zł	1 616 591,10 zł	1 609 841,34 zł	1 380 842,34 zł	228 999,00 zł	99,58

Rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Wykonanie zbiorcze – zadania zlecone i własne

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
552 964,00 zł	544 953,55 zł	98,55

Z tytułu odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze wpłynęła kwota 86 068,72 zł, co stanowi 17,58 % ogółu poniesionych wydatków na realizację tego zadania. Zadania własne wykonano w kwocie 489 712,61 zł.

Za świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wpłynęła kwota 13 117,15 zł, co stanowi 23,74 % ogółu poniesionych wydatków na realizację tego zadania. Zadania zlecone wykonano w kwocie 55 240,94 zł.

Tabela 22. Wydatkowanie w Rozdziale 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3020	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	3 860,50 zł	3 253,72 zł	3 253,72 zł	2 928,64 zł	325,08 zł	100,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	355 098,03 zł	392 466,25 zł	386 678,32 zł	295 994,24 zł	90 684,08 zł	98,53
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	21 557,73 zł	30 891,47 zł	30 891,47 zł	26 963,96 zł	3 927,51 zł	100,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	67 294,56 zł	76 698,13 zł	75 658,92 zł	59 443,68 zł	16 215,24 zł	98,65

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
4120	Składki na fundusz pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	6 117,24 zł	5 478,05 zł	5 038,50 zł	3 802,85 zł	1 235,65 zł	91,98
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	13 114,00 zł	26 210,00 zł	25 615,00 zł	21 547,85 zł	4 067,15 zł	97,73
4280	Zakup usług zdrowotnych	340,00 zł	680,00 zł	680,00 zł	560,00 zł	120,00 zł	100,00
4300	Zakup usług pozostałych	-	11,50 zł	11,50 zł	11,50 zł	-	100,00
4440	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	18 847,00 zł	16 215,54 zł	16 215,54 zł	14 426,88 zł	1 788,66 zł	100,00
4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	-	320,00 zł	320,00 zł	320,00 zł	-	100,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	7,09 zł	739,34 zł	590,58 zł	590,58 zł	-	79,88
Łącznie:		486 236,15 zł	552 964,00 zł	544 953,55 zł	426 590,18 zł	118 363,37 zł	98,55

Rozdział 85230 – Pomoc w zakresie dożywiania - Wydatki w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
260.000,00 zł	260.000,00 zł	100,00

łącznie w 2023 r. w ramach programu Ośrodek objął pomocą 407 osób.

W 2023 roku na realizację zadania dotacja wynosiła 260.000,00 zł kształtowała się w następujący sposób:

- środki własne – 52.000,00 zł
- dotacja - 208.000,00 zł.

Tabela 23. Wydatkowanie w Rozdziale 85230 – Pomoc w zakresie dożywiania

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zm. 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3110	Świadczenia społeczne	260.000,00 zł	260.000,00 zł	260.000,00 zł	52.000,00 zł	208.000,00 zł	100,00
łącznie		260.000,00 zł	260.000,00 zł	260.000,00 zł	52.000,00 zł	208.000,00 zł	100,00

Rozdział 85295 – Pozostała działalność

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
297 495,18 zł	244 541,69 zł	82,20

Tabela 24. Wydatkowanie w Rozdziale 85295 – Pozostała działalność

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3020	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	169,95 zł	194,37 zł	194,37 zł	155,69 zł	38,68 zł	100,00
3110	Świadczenia społeczne (św. na rzecz osób fizycznych) – dodatki osłonowe	710 366,75 z	1 174,29 zł	1 174,29 zł	-	1 174,29 zł	100,00
3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	43 344,74 zł	62 000,00 zł	36 461,18 zł	-	36 461,18 zł	58,81
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	75 244,84 zł	88 193,91 zł	85 953,09 zł	48 515,56 zł	37 437,53 zł	97,46
4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	2 150,50 zł	4 335,00 zł	4 335,00 zł	2 753,59 zł	1 581,41 zł	100,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	14 730,41 zł	18 724,66 zł	16 977,36 zł	10 308,67 zł	6 668,69 zł	90,67
4120	Składki na fundusz pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	1 816,27 zł	3 908,85 zł	2 739,31 zł	1 378,32 zł	1 360,99 zł	70,08
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	8 778,00 zł	10 996,02 zł	8 910,00 zł	5 929,80 zł	2 980,20 zł	81,03
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	84 445,09 zł	11 745,29 zł	8 416,27 zł	7 821,32 zł	594,95 zł	71,66

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
4260	Zakup energii	8 841,83 zł	12 000,00 zł	11 509,87 zł	11 509,87 zł	-	95,92
4280	Zakup usług zdrowotnych	-	120,00 zł	120,00 zł	120,00 zł	-	100,00
4300	Zakup usług pozostałych	11 365,00 zł	79 281,40 zł	62 939,50 zł	8 543,50 zł	54 396,00 zł	79,39
4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	877,88 zł	583,09 zł	573,15 zł	573,15 zł	-	98,30
4400	Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	130,62 zł	147,88 zł	147,88 zł	147,88 zł	-	100,00
4410	Podróże służbowe krajowe	-	59,76 zł	59,76 zł	59,76 zł	-	100,00
4430	Różne opłaty i składki	216,00 zł	145,00 zł	145,00 zł	145,00 zł	-	100,00
4440	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1 663,00 zł	1 788,66 zł	1 788,66 zł	1 136,16 zł	652,50 zł	100,00
4520	Opłaty na rzecz budżetowych jednostek samorządu terytorialnego	784,80 zł	1 248,00 zł	1 248,00 zł	1 248,00 zł	-	100,00
4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	749,00 zł	849,00 zł	849,00 zł	849,00 zł	-	100,00
Łącznie:		965 674,68 zł	297 495,18 zł	244 541,69 zł	101 195,27 zł	143 346,42 zł	82,20

8.2. DZIAŁ 853 – POZOSTAŁE DZIAŁANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

Rozdział 85395 – Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
96 900,00 zł	95 982,00 zł	99,05

Tabela 25. Wydatkowanie w Rozdziale 85395 – Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej

§	Opis	Wydatki 2022 r.	Plan po zmianach 2023 r.	Wydatki 2023 r.	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3110	Świadczenia społeczne (świadczenia na rzecz osób fizycznych)	3 390 272,82 zł	92 000,00 zł	92 000,00 zł	-	92 000,00 zł	100,00
3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	96 288,00 zł	3 000,00 zł	2 100,00 zł	-	2 100,00 zł	70,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	42 556,00 zł	-	-	-	-	-
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	7 290,05 zł	-	-	-	-	-
4120	Składki na fundusz pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	930,51 zł	-	-	-	-	-
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	16 194,54 zł	1 840,00 zł	1 840,00 zł	-	1 840,00 zł	100,00
4300	Zakup usług pozostałych	710,40 zł	-	-	-	-	-
4360	Opłaty z tytułu zakupu usług	101,46 zł	-	-	-	-	-

§	Opis	Wydatki 2022 r.	Plan po zmianach 2023 r.	Wydatki 2023 r.	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
	telekomunikacyjnych						
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	22,50 zł	-	-	-	-	-
4740	Wynagrodzenia i uposażenia wypłacone w związku z pomocą Ukrainie	1 512,00 zł	48,00 zł	35,00 zł	-	35,00 zł	72,92
4850	Składki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowników wypłaconych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	298,05 zł	12,00 zł	7,00 zł	-	7,00 zł	58,33
Łącznie:		3 556 176,33 zł	96 900,00 zł	95 982,00 zł	-	95 982,00 zł	99,05

8.3. DZIAŁ 854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

Rozdział 85415 - Pomoc materialna dla uczniów

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
53 000,00 zł	28 329,56 zł	53,45

W roku 2023 wypłacono stypendiów na kwotę 26.729,56 zł i 3 zasiłki szkolne na kwotę 1.600,00 zł, co daje łącznie kwotę 28.329,56 zł.

Tabela 26. Wydatkowanie w Rozdziale 85415 – Pomoc materialna dla uczniów

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina Borne Sulinowo	ZUW	x
3240	Stypendia oraz inne formy pomocy dla uczniów	41 023,88 zł	53 000,00 zł	28 329,56 zł	5 665,91 zł	22 663,65 zł	53,45
Łącznie:		41 023,88 zł	53 000,00 zł	28 329,56 zł	5 665,91 zł	22 663,65 zł	53,45

8.4. DZIAŁ 855 – RODZINA

Rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
5 060 666,00 zł	5 007 635,77 zł	98,95

Wydatki w okresie sprawozdawczym wyniosły 5 007 635,77 zł, z czego: na wypłatę świadczeń przeznaczono kwotę – 4 399 592,10 zł, na składkę emerytalno-rentową dla podopiecznych przeznaczono kwotę – 460 298,45 zł.

Ponadto na obsługę świadczeń wydatkowano kwotę 147 745,22 zł.

Tabela 27. Wydatkowanie w Rozdziale 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3110	Świadczenia społeczne (na rzecz osób fizycznych)	4 114 746,90 zł	4 450 901,12 zł	4 399 592,10 zł	-	4 399 592,10 zł	98,85
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	91 147,70 zł	104 426,68 zł	104 426,68 zł	-	104 426,68 zł	100,00
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	6 886,37 zł	8 132,85 zł	8 132,85 zł	-	8 132,85 zł	100,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	366 467,11 zł	481 524,13 zł	479 854,95 zł	-	479 854,95 zł	99,65
4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	2 452,30 zł	2 808,57 zł	2 756,54 zł	-	2 756,54 zł	98,15
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	646,82 zł	1 000,00 zł	1 000,00 zł	-	1 000,00 zł	100,00
4260	Zakup energii	25,10 zł	-	-	-	-	-
4300	Zakup usług pozostałych	5 864,54 zł	7 796,34 zł	7 796,34 zł	-	7 796,34 zł	100,00
4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	100,00 zł	-	-	-	-	-
4440	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	3 326,00 zł	3 577,31 zł	3 577,31 zł	-	3 577,31 zł	100,00
4610	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	4 883,00 zł	-	-	-	-	-
4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	-	499,00 zł	499,00 zł	-	499,00 zł	100,00
Łącznie:		4 596 545,84 zł	5 060 666,00 zł	5 007 635,77 zł	-	5 007 635,77 zł	98,95

Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny

Asystent Rodziny

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
81 540,93 zł	74 647,50 zł	91,55

Projekt „W rodzinie siła”

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
324 788,66 zł	297 571,30 zł	91,62

Tabela 28. Wydatkowanie w Rozdziale 88504 - Asystent rodziny

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	Podróże służbowe krajowe
3020	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	261,47 zł	326,28 zł	326,28 zł	326,28 zł	-	100,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	51 209,68 zł	61 186,56 zł	55 845,60 zł	45 646,67 zł	10 198,93 zł	91,27
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 419,11 zł	4 276,53 zł	4 276,53 zł	4 276,53 zł	-	100,00

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	Podróże służbowe krajowe
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	8 833,16 zł	11 585,80 zł	10 235,51 zł	10 235,51 zł	-	88,34
4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	1 235,93 zł	1 643,90 zł	1 441,72 zł	1 441,72 zł	-	87,70
4410	Podróże służbowe krajowe	-	83,20 zł	83,20 zł	83,20 zł	-	100,00
4440	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1 662,00 zł	1 788,66 zł	1 788,66 zł	1 788,66 zł	-	100,00
4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	150,00 zł	650,00 zł	650,00 zł	650,00 zł	-	100,00
Łącznie:		64 771,35 zł	81 540,93 zł	74 647,50 zł	64 448,57 zł	10 198,93 zł	91,55

W 2023 roku wsparciem asystenta rodziny objęto 34 rodziny.

Tabela 29. Wydatkowanie – realizacja Projektu „W rodzinie siła!”

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zmianach 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	Projekt „W rodzinie siła”	x
3020	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	-	106,02 zł	106,02 zł	106,02 zł	-	100,00
3027	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	455,19 zł	269,16 zł	269,16 zł	-	269,16 zł	100,00

4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	-	37 773,49 zł	33 240,00 zł	33 240,00 zł	-	88,00
4017	Wynagrodzenia osobowe pracowników	137 046,56	53 496,00 zł	53 496,00 zł	-	53 496,00 zł	100,00
4019	Wynagrodzenia osobowe pracowników	6 500,00 zł	15 490,00 zł	15 490,00 zł	-	15 490,00 zł	100,00
4047	Dodatkowe Wynagrodzenie Roczne	2 325,33 zł	8 059,63 zł	8 059,63 zł	-	8 059,63 zł	100,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	-	22 400,00 zł	5 803,68 zł	5 803,68 zł	-	25,91
4117	Składki na ubezpieczenia społeczne	23 896,16 zł	10 667,97 zł	10 667,97 zł	-	10 667,97 zł	100,00
4119	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 119,30 zł	2 704,55 zł	2 704,55 zł	-	2 704,55 zł	100,00
4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	-	3 650,00 zł	814,38 zł	814,38 zł	-	22,31
4127	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	2 180,41 zł	714,66 zł	714,66 zł	-	714,66 zł	100,00
4129	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	66,15 zł	159,25 zł	159,25 zł	-	159,25 zł	100,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	-	1 200,00 zł	-	-	-	-
4177	Wynagrodzenia bezosobowe	15 400,00 zł	7 000,00 zł	7 000,00 zł	-	7 000,00 zł	100,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	-	2 700,00 zł	2 084,98 zł	2 084,98 zł	-	77,22
4217	Zakup materiałów i wyposażenia	38 677,73 zł	17 416,25 zł	17 416,25 zł	-	17 416,25 zł	100,00
4219	Zakup materiałów i wyposażenia	1 022,23 zł	764,83 zł	764,83 zł	-	764,83 zł	100,00
4220	Zakup środków żywności	-	4 000,00 zł	3 328,09 zł	3 328,09 zł	-	83,20
4227	Zakup środków żywności	12 009,31 zł	8 110,20 zł	8 110,20 zł	-	8 110,20 zł	100,00
4270	Zakup usług remontowych	-	235,00 zł	235,00 zł	235,00 zł	-	100,00
4300	Zakup usług pozostałych	-	765,00 zł	-	-	-	-
4307	Zakup usług pozostałych	40 762,91 zł	123 857,80 zł	123 857,80 zł	-	123 857,80 zł	100,00
4309	Zakup usług pozostałych	-	24,60 zł	24,60 zł	-	24,60 zł	-
4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	-	301,35 zł	301,35 zł	301,35 zł	-	100,00
4369	Opłaty z tytułu zakupu usług	215,25 zł	219,56 zł	219,56 zł	-	219,56 zł	100,00

	telekomunikacyjnych						
4419	Podróże służbowe krajowe	90,00 zł	83,20 zł	83,20 zł	-	83,20 zł	100,00
4437	Różne opłaty i składki	251,48 zł	-	-	-	-	100,00
4440	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	-	1 320,14 zł	1 320,14 zł	1 320,14 zł	-	100,00
4447	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	3 324,00 zł	1 300,00 zł	1 300,00 zł	-	1 300,00 zł	100,00
4717	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	262,35 zł	-	-	-	-	-
łącznie:		285 604,36 zł	324 788,66 zł	297 571,30 zł	47 233,64 zł	250 337,66 zł	91,62

Rozdział 85513 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
106 231,00 zł	105 004,80 zł	98,85

Tabela 30. Wydatkowanie w Rozdziale 85513 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zm. 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	67 710,19 zł	106 231,00 zł	105 004,80 zł	-	105 004,80 zł	98,85
łącznie		67 710,19 zł	106 231,00 zł	105 004,80 zł	-	105 004,80 zł	98,85

Rozdział 85595 – Pozostała działalność

Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
6 109,00 zł	6 109,00 zł	100,00

Tabela 31. Wydatkowanie w Rozdziale 85595 – Pozostała działalność

§	Opis	Wydatki 2022	Plan po zm. 2023	Wydatki 2023	Źródło pokrycia	Źródło pokrycia	% planu
x	x	x	x	x	Gmina	ZUW	x
3290	Świadczenia społeczne wypłacone obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	34 804,52 zł	6 035,00 zł	6 035,00 zł	-	6 035,00 zł	100,00
4350	Zakup towarów (w szczególności materiałów, leków, żywności) w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	690,65 zł	74,00 zł	74,00 zł	-	74,00 zł	100,00
łącznie		35 495,17 zł	6 109,00 zł	6 109,00 zł	-	6 109,00 zł	100,00

W 2023 roku wypłacono łącznie 52 świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne z dodatkami do zasiłku rodzinnego) dla obywateli Ukrainy, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju.

8.5. Dochody Ośrodka

Tabela 32. Dochody zlecone

Dział	Rozdział	§	Treść	Dochody wykonane
852			Pomoc społeczna	13 117,15 zł
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	13 117,15 zł
		0830	Wpływy z usług	13 117,15 zł
855			Rodzina	239 542,32 zł
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	239 542,32 zł
		0920	Wpływy z pozostałych odsetek	145 860,77 zł
		0970	Wpływy z różnych dochodów	19 053,92 zł
		0980	Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	74 627,63 zł
Łącznie				252 659,47 zł

Tabela 33. Dochody własne

Dział	Rozdział	§	Treść	Dochody wykonane
852			Pomoc społeczna	158 985,16 zł
	85202		Domy pomocy społecznej	52 281,31 zł
		0640	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	55,20 zł
		2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	52 226,11 zł
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	3 966,49 zł
		0640	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	48,00 zł
		2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	3 918,49 zł
	85216		Zasiłki stałe	1 306,04 zł
		2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	1 306,04 zł
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	14 062,60 zł
		0920	Kapitalizacja odsetek	13 106,63 zł

Dział	Rozdział	§	Treść	Dochody wykonane
		0940	Wpływy z rozliczeń/ zwrot z lat ubiegłych	147,00 zł
		0970	Wpływy z różnych dochodów	808,97 zł
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	86 068,72 zł
		0830	Wpływy z usług	86 068,72 zł
	85295		Pozostała działalność	1 300,00 zł
		0690	Wpływy z różnych opłat	1 300,00 zł
854			Edukacyjna opieka wychowawcza	519,55 zł
	85415		Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	519,55 zł
		2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	519,55 zł
855			Rodzina	52 538,30 zł
	85501		Świadczenia wychowawcze	445,20 zł
		0900	Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art.184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	252,64 zł
		2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	192,56 zł

Dział	Rozdział	§	Treść	Dochody wykonane
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	52 093,10 zł
		0900	Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	809,29 zł
		0970	Wpływy z różnych dochodów	9 526,82 zł
		0980	Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	29 851,03 zł
		2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	11 905,96 zł
Łącznie				212 043,01 zł

9. Potrzeby w zakresie pomocy

L.p.	Potrzeby
1.	Termomodernizacja budynku Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W złym stanie technicznym znajduje się dach budynku, w wyniku czego zalewane są sufity w pomieszczeniach biurowych na parterze i piętrze. Zgniła, zmurszała więźba dachowa sprawia, że na piętrze budynku sufity ulegają zniekształceniu (wyginają się i pękają). Stolarka okienna i drzwiowa jest nieszczelna. Modernizacja wymiennikowni ciepłowniczej. Pomimo dużego poboru ciepła od dostawcy, temperatura w pomieszczeniach jest niska. Budynek z uwagi na brak izolacji cieplnej traci dużo ciepła.
2.	Wymiana nawierzchni parkingu przy Ośrodku (działka 3/5).
3.	Likwidacja barier w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania poprzez dostosowanie ciągów komunikacyjnych. Naprawa/wymiana nawierzchni schodów wewnątrz budynku. Wymiana terakoty w ciągach komunikacyjnych na powierzchnię antypoślizgową. Montaż poręczy na ścianach ciągów komunikacyjnych.
4.	Zapewnienie etatu na zatrudnienie drugiego asystenta rodziny.
5.	Uruchomienie mieszkań treningowych i wspomaganych (z opieką 24 godz./7 dni w tyg.)
6.	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu i zapewnienie środków na jego funkcjonowanie.
7.	Zapewnienie środków na zwiększenie wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w OPS.
8.	Zwiększenie powierzchni lokalowej Klubu Senior+, co pozwoli na zwiększenie liczby jego uczestników. Zapewnienie kadry i środków na jego utrzymanie. Utworzenie placówek Klubu Senior+ w największych miejscowościach gminy.
9.	Zapewnienie seniorom usługi indywidualnego transportu „door to door” mającej na celu ułatwienie integracji społeczno-zawodowej osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności.

Dyrektor
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie
Mariola Siniarska